

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Socionomprogrammet

Integrering och inkludering genom föreningslivet

En intervjustudie om föreningslivets möjligheter till integration av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar

Integration and inclusion through community sport

Författare: Rebecca Dahl och Josefine Gillström

Handledare: Daniel Broman

Examinator: Lars-Erik Alkvist

Ämne: Socialt arbete

Kurskod: SA2020

Poäng: 15 hp

Examinationsdatum: 2019-01-18

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera uppsatsen i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av uppsatsen.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Högskolan Dalarna – SE - 791 88 Falun – Tel 023-77 80 00

Abstract

Over the past few years, children and youths have been forced to escape their homes. On arrival in Sweden it is important that they become included into the Swedish society. The organization 'Save the Children' has developed a project to include these newly arrived children through organized sport activities. The main purpose of this study is to examine whether the leaders involved in this project experience that sport can promote integration for these newly arrived children. This qualitative study is based on 5 semi-structured interviews with the leaders. The main results are as follows: Most of the leaders find that this contributes to a certain level of integration in the society, the project contributes with knowledge despite some obstacles and the leaders have gained a greater cultural understanding and are assisting these children and youths in their everyday life.

Keywords: Integration, inclusion, sport, voluntary, refugee, unaccompanied, children, youth.

Abstrakt

Barn och ungdomar har tvingats fly sina länder de senaste åren. En viktig del när dessa barn och ungdomar kommer till Sverige är att de integreras i samhället. UngPåVäg är ett projekt skapat av Rädda Barnen som syftar till att inkludera nyanlända barn och ungdomar i idrottsföreningar. Det huvudsakliga syftet med denna studie är att undersöka huruvida ledare involverade i detta projekt, upplever att föreningslivet främjar inkludering och integrering av nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar. Denna kvalitativa studien baseras på fem semistrukturerade intervjuer med ledare involverade i idrottsföreningar med kopplingar till UngPåVäg. Studiens resultat påvisar att de flesta ledarna upplever att föreningslivet bidrar till en väg in i samhället för dessa barn och ungdomar, att UngPåVäg har bidragit med kunskap för att genomföra detta trots en del hinder samt att ledarna har fått en större kulturell förståelse och gör insatser utanför idrotten i sig.

Nyckelord: Integration, inkludering, sport, föreningsliv, nyanlända, ensamkommande, barn, ungdomar.

Förord

Vi vill börja med att tacka vår handledare Daniel Broman för stödet och alla råd dessa veckor. Du har verkligen bidragit med ett lugn när det känns som om stormen har tagit över!

Vi vill även tacka Antonia Soback (Rädda Barnen) för din hjälp och dina peppande ord!

Vi vill även rikta ett stort tack till alla er ledare som ställt upp på intervjuer och kommit med värdefulla svar, utan er hade inte denna studie varit möjlig.

Sen vill vi rikta ett stort tack till våra familjer och sambos som har haft tålamod med oss under denna tiden.

Till sist vill vi ge ett stort tack till varandra för ett gott samarbete!

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
1.1 Problemformulering	2
1.2 Syfte och frågeställningar	2
1.3 Avgränsningar	2
1.4 Projektet UngPåVäg.....	3
2. Centrala begrepp	4
2.1 Integration	4
2.2 Nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar	4
3. Tidigare forskning	5
3.1 Integration inom idrottsföreningar	5
3.2 Inkluderings effekter inom olika typer av sportklubbar	6
3.3 Faktorer som inverkar på mångkulturell sport	6
3.4 Sammanfattning tidigare forskning	8
4. Teoretisk utgångspunkt	9
4.1 Etablerade och outsiders	9
5. Metod	11
5.1 Design	11
5.2 Datainsamlingsmetod	11
5.3 Population och urval	11
5.4 Genomförande.....	12
5.5 Analysmetod och databearbetning	13
5.6 Metoddiskussion	14
5.7 Tillförlitlighet	15
5.8 Etik	15
6. Resultat	17
6.1 UngPåVägs bidrag till föreningslivet	17
6.1.1 Kunskap	17
6.1.2 Möjligheter.....	18
6.1.3 Hinder.....	19
6.2 Förutsättningar för inkludering och integration	20
6.2.1 Föreningarnas arbete med inkluderingsfrågor.....	20
6.2.2 Särskilda faktorer som har inverkan på inkludering och integration för nyanlända	23
6.2.3 Förhållanden inom föreningarna som påverkar möjligheter till integration och inkludering	24
6.3 Föreningslivets funktioner	27
6.3.1 Ledarnas insatser utöver idrotten	27
6.3.2 Föreningslivets betydelse för nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar	27
6.3.3 Förståelse för andra kulturer genom föreningslivet.....	29
7. Analys och diskussion	31
7.1 Resultaten i relation till tidigare forskning samt teoretisk utgångspunkt	31
7.2 Avslutande sammanfattning	36
8. Källförteckning	39

Bilaga 1	41
Bilaga 2	42
Bilaga 3	43
Bilaga 4	44

1. Bakgrund

I flera statliga utredningar presenteras statistik som påvisar att utlandsfödda som grupp, till skillnad från inrikesfödda, generellt sett har sämre levnadsvillkor och i större utsträckning har erfarenheter av utanförskap, segregation samt marginalisering (Darvishpour & Westin, 2015). Forskare för olika diskussioner om vad marginalisering av utlandsfödda kan bero på. Vissa menar att orsaken återfinns i deras kulturella särdrag, andra hävdar att det bottnar i klassklyftor, medan en del menar att det beror på diskriminering från majoritetssamhället (Darvishpour & Westin, 2015).

Hur arbetet för inkludering av grupper med olika kulturella bakgrunder ska genomföras, är omdiskuterat och något entydigt svar går inte att finna. Vår utgångspunkt är att inkludering kan ske inom flera livsområden, varav civilsamhället kan utgöra en del och verka som ett komplement till det arbete som sker inom välfärdsstaten. Vi vill därför undersöka närmare om organiserat föreningsliv inom idrott kan bidra till integration. Riksidrottsförbundet (2017) framhåller att en av de viktigaste aspekterna inom idrotten i Sverige är att alla ska kunna vara delaktiga. Idrotten ska arbeta mot segregation och utanförskap och för idrottens arbete med att etablera nyanlända har regeringen anslagit medel. För de nyanlända kan idrotten utgöra en del i att etablera sig i det svenska samhället, samtidigt som det leder till en aktiv fritid (Riksidrottsförbundet, 2017).

Inom forskningsområdet gällande huruvida deltagande i idrottsföreningar gynnar inkludering och integration, går meningarna delvis isär. I en studie av Spaaij (2013) framförs fördelar med deltagande i sport för en etnisk minoritetsgrupp, i form av att interaktion med andra tenderade att leda till en känsla av tillhörighet, tillgång till särskilda resurser samt en möjlighet att kunna lära sig av andra med annan eller liknande kulturell bakgrund. Spracklen, Long och Hylton (2015) presenterar istället att migranter, vilka hade medverkat i sportaktiviteter i sitt hemland, sällan deltog i sportaktiviteter när de kom till Leeds, England, trots att det fanns många projekt och sportaktiviteter som möjliggjorde deltagande.

Ekholm och Dahlstedt (2017) kom fram till att ett projekt bidrog till att exkluderade grupper fick möjlighet att ta del av svenska normer genom sportdeltagande. En annan aspekt som framkommer i Spaaijs forskning (2013) är att inkludering inom idrottsföreningar är beroende av en tvåvägsprocess där minoritetsgrupper och majoritetssamhället tar lärdom av varandra. Spaaij redogör i en annan studie för att idrottsföreningar som innehar medlemmar med liknande etnisk bakgrund kan utgöra en betydelsefull arena för fritidsaktiviteter och bör

nödvändigtvis inte betraktas som att de arbetar i strid med integrationsverksamhet (Spaij, 2012).

Krouwel, Boonstra, Duvyendak och Velboer (2006) beskriver att integration inte sker automatiskt inom sportverksamhet, trots att idrotten kan fungera som en plattform för integration, men det kan samtidigt bidra till att etniska skillnader förstärks. O'Driscoll, Banting, Borkoles, Ejme och Polman (2014) framhäver att möjligheten för migranter att kunna delta i sport framförallt var beroende av migranternas språkkunskaper, medborgarskap, hur lång tid de hade spenderat i landet och i vilken mån de påverkades av majoritetssamhällets kultur.

1.1 Problemformulering

Utifrån motstridiga resultat samt tvetydigheter i den tidigare forskningen angående hur arbetet med integrering och inkludering i föreningslivet bör bedrivas, vill vi undersöka hur det rent konkret, genom ett specifikt projekt, går att arbeta med dessa frågor. Vi har därför valt att undersöka hur ledare inom föreningar, som är involverade i Rädda Barnens projekt UngPåVäg, upplever att föreningslivet bidrar till inkludering och integration för dessa barn och ungdomar.

1.2 Syfte och frågeställningar

Det övergripande syftet med denna studie är att undersöka huruvida ledare i idrottsföreningar, som medverkar i Rädda Barnens projekt UngPåVäg, upplever att föreningslivet främjar inkludering och integrering av nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar. Utifrån detta syfte avser denna studie att utifrån ett semistrukturerat intervjumaterial öka förståelsen även för nedanstående specifika frågeställningar:

- Hur upplever idrottsledare som är involverade i UngPåVäg att föreningslivet fungerar i avseende att integrera nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar?
- Vilka hinder och möjligheter upplever dessa idrottsledare för integration av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar inom föreningslivet?
- Hur arbetar idrottsföreningarna som är involverade i UngPåVäg för att inkludera och integrera nyanlända barn och ungdomar med olika kulturella bakgrunder?

1.3 Avgränsningar

Denna studie fokuserar på integration och inkludering av nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar inom några av de idrottsföreningar som är involverade i Rädda Barnens

projekt UngPåVäg. Avsikten med studien är att undersöka hur ledarna inom dessa föreningar upplever integration ur olika perspektiv. Målet med studien är således inte att undersöka hur föreningslivet i stort kan inverka på integrering av gruppen nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar. Studien gör heller inte anspråk på att beskriva de nyanlända ungdomarnas upplevelser, då det är idrottsledarnas perspektiv som efterfrågas. Ytterligare en avgränsning har gjorts kopplat till begreppet föreningsliv. Det syftar i denna studie enbart på idrottsföreningar och inte andra föreningsaktiviteter som till exempel schack eller liknande.

1.4 Projektet UngPåVäg

År 2017 startades projektet UngPåVäg av Rädda Barnen. Avsikten var att utarbeta en metod som kan verka för inkludering av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar, genom att arbeta för att ungdomarna skulle bli ledare inom idrottsföreningar. Rädda Barnen beskriver att det långsiktiga målet med UngPåVäg är att göra idrotten mer tillgänglig för de nyanlända och finna metoder som bidrar till inkludering både för nyanlända deltagare och ledare. Merparten av barnen och ungdomarna ska förvärva språkkunskaper, nätverk, kontakter och en utvecklad förståelse för samhället generellt. Rädda Barnen vill även att ledare och mentorer ska få mer kunskap om ungdomarnas behov och hur de kan tillgodoses. Ett långsiktigt mål är ett ökat välmående för dessa barn och ungdomar. Projektet pågår fram till 2019-03-31 (personlig information i dokumentform av projektledaren för UngPåVäg).

2. Centrala begrepp

I detta avsnitt beskrivs undersökningens centrala begrepp, vilka kan vara bra att få förståelse för innan fortsatt läsning av studien.

2.1 Integration

Westin (2015) beskriver att en lyckad integrering av migranter syftar till att individen medverkar i föreningslivet, arbetsmarknaden, i skolan och i det politiska systemet. I det svenska samhället har integreringen inte lyckats fullt ut, vilket bland annat beror på barriärer i avseende att kunna vara delaktig i samhället på lika villkor. Det förekommer diskriminering som verkar svåröverkomlig och det leder till att resurser kastas bort (Westin, 2015).

2.2 Nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar

Under det första decenniet av 2000-talet kom familjer från Syrien, Irak och Afghanistan till Sverige. Människorna flydde på grund av inbördeskrig eller ockupation av internationella styrkor. Den socioekonomiska statusen bland de som flydde varierade, det kom människor från alla typer av samhällskontexter eftersom alla blev drabbade av social och ekonomisk misär. Vad alla hade som gemensam nämnare var trauman och många hade förlorat sina hem och uppoffrat mycket för att få möjlighet att smugglas in i Sverige (Al-baldawi, 2017). De flyktingbarn som har tagit sig till Sverige på egen hand bär oftast på individuella tragedier. Största antalet av dessa ensamkommande barn är ungdomar, vilka kommer till Sverige utan en vuxen person i sin närhet. Antalet som har tagit sig till Sverige på detta sätt ökade enormt 2015 då det var mer än 30 000 ungdomar som ansökte om asyl, visar Migrationsverket år 2017 (Al-baldawi, 2017).

3. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning om integration genom föreningslivet. Sammanställningen belyser integration inom idrottsföreningar, inkluderingseffekter inom olika typer av sportklubbar samt faktorer som inverkar på mångkulturell sport.

3.1 Integration inom idrottsföreningar

Ekholm och Dahlstedt (2017) beskriver, i deras studie, att det fanns konflikter på grund av segregation och att det existerade murar mellan de som befann sig i innanförskap respektive utanförskap. Syftet med studien var att se hur sportaktivitet i form av fotboll kunde fungera som ett sätt att främja social solidaritet genom att studera projektet *Fotboll for inclusion*, i ett utsatt område i Sverige. Studien baserades på sju intervjuer med ledare inom projektet. Ekholm och Dahlstedt (2017) beskriver att projektet bidrog till solidaritet för de som var verksamma inom sporten samt en plats där människor som var exkluderade hade möjlighet att ta del av svenska normer och värderingar. Projektet har bidragit till att ge möjlighet för de i utanförskap att hamna i ett socialt innanförskap i detta område, utan att arbeta för att avlägsna de redan existerande gränserna (Ekholm & Dahlstedt, 2017). Trots att deras studie påvisar att sportaktivitet bidrog till solidaritet och inkludering så finns även forskning som påvisar motsatsen.

Spaaij (2013) menar att för att forma sportarenor som är inkluderande gentemot personer med flyktingbakgrund, behövs förståelse för att det handlar om en tvåvägsprocess där både majoritetssamhället samt de utlandsfödda behöver anpassa sig till varandra. Spaaij (2013) genomförde en etnografisk studie i Australien, bland somaliaaustralier, där syftet var att utforska de nyckelfaktorer som inverkar på bosatta flyktingars upplevelser av deltagande i organiserad lagsport. Studien bygger på intervjuer med volontärer, spelare, medlemmar och bikulturella arbetare. Spaaij (2013) kom i sin studie fram till att "social mixing" inte borde överskattas inom organiserad sport, då interaktion med andra hade en tendens att präglas av identitetsmarkörer såsom samma språk, religion, hudfärg och bakgrund. Spaaij (2013) fann att när förbindelser skapades över kulturgränserna gällde det mestadels själva sportaktiviteten och förbindelserna överfördes inte till andra livsområden.

Spracklen m.fl. (2015) kom fram till att, trots att det fanns flertalet sportaktiviteter och projekt i Leeds som skulle kunna bidra till att utsatta grupper deltar i fysisk aktivitet, framkom föga bevis på att detta var verksamt för informanterna. Detta trots att intervjupersonerna hade varit engagerade i sport i sitt hemland, vilket borde betyda att det fanns möjligheter att överföra sitt kulturella kapital till ett socialt kapital i sport i deras nya land England. Det ovan nämnda

resultaten framkom genom att Spacklen m.fl. (2015) genomförde en kritisk studie utifrån kvalitativa intervjuer med minoritetsgrupper i Leeds, där de undersökte om erfarenheter från nyanlända faktiskt överensstämmer med hypotesen att sport minskar exkludering, bidrar till inkludering och skapar interkulturalism, vilket somliga beslutsfattare hävdar.

3.2 Inkluderings effekter inom olika typer av sportklubbar

Theebom m.fl. (2012) genomförde en undersökning där syftet var att studera i vilken mån socialt kapital erhålls för etniska minoriteter i Flandern, Belgien, inom separata respektive mixade sportklubbar. Data inhämtades med hjälp av kvalitativ samt kvantitativ metod. Theebom m.fl. (2012) fann att medlemmar som tillhörde etniska minoriteter i mixade sportklubbar tenderade att i större utsträckning få kunskap om andra kulturella grupper, lära sig att interagera med andra samt få ett bättre självförtroende. Bland etniska minoriteter som var hemmahörande i separata sportklubbar fann man däremot att dessa individer hade större benägenhet till att interagera med medlemmar och hjälpa varandra avseende sådant som ej var sportrelaterat (Theebom m.fl., 2012).

Spaaij (2012) menar att de sportklubbar som innehar samma etniska bakgrund inte bör anses arbeta emot social integrering. Istället bidrar detta till ett bekvämt samt meningsfullt sätt att spendera sin fritid på. Det medverkar även till deltagande i det lokala samhället och en möjlighet att fly från de sociala arenor där det finns spänningar i relationerna mellan olika etniciteter. Detta framkom när Spaaij (2012) genomförde en etnografisk studie om somaliaustralier när han utökade undersökningen om på vilket sätt deltagande i sport kan bidra till somaliers sociala kapital. Theebom m.fl. (2012) menar att individer inom separata sportklubbar ej kan anses vara mindre integrerade. Upptäckterna i denna undersökning visar därmed att mixade sportklubbar inte kan verka som en formel avseende att skapa sociala band, vilka automatiskt skulle bidra till integrering i samhället (Theebom m.fl., 2012).

3.3 Faktorer som inverkar på mångkulturell sport

I likhet med ovanstående studier så förkastar Krouwel m.fl. (2006) antagandet att idrott på fritiden påverkar social interaktion inom andra sociala sfärer. De sportverksamheter som riktar sig till personer med liknande etnisk bakgrund bör inte betraktas som att de motarbetar social sammanhållning, då påtvingat deltagande inom mixade idrottsföreningar kan generera negativa effekter och möten kulturer emellan. Krouwel m.fl. (2006) genomförde en studie där de prövade det allmänna antagandet att det är okomplicerat att ha etnisk blandning inom sport. Avsikten

var även att utvärdera hypotesen gällande positiva effekter inom det holländska samhället generellt. För att testa detta antagande studerades två publicerade undersökningar (Krouwel m.fl. 2006). Krouwel m.fl. (2006) kom fram till att, trots att idrotten erbjöd fler möjligheter än många andra sociala arenor angående att kunna interagera med andra människor, uppstod ej etnisk integration automatiskt. Dessa möten var inte heller problemfria. Sportaktivitet tenderade att leda till att redan existerande etniska skillnader och identiteter förstärktes, i form av språkkunskaper, diskriminering och verbala övergrepp. De fann dock att för etniska minoriteter kunde sportaktiviteter fungera som en kortvarig tillflyktsort för att söka skydd hos medlemmar med liknande kulturell bakgrund, när andra sociala arenor utgjordes av spända förhållanden (Krouwel m.fl., 2006).

I en systematisk litteraturundersökning av internationell forskning var avsikten att sammanfatta aktuell forskning kring deltagande i sport samt fysisk aktivitet för migranter med varierande kulturell och språklig bakgrund för att se vilka faktorer som hade ett samband med deltagande. Sammantaget granskades 72 artiklar (O'Driscoll m.fl., 2014). Språk identifierades i flera studier som en barriär gentemot deltagande och språksvårigheter tenderade att samverka med andra faktorer. Majoriteten av studierna framställer att faktorer som har en positiv inverkan på deltagande är bra självförtroende, individens självuppskattande förmåga att delta samt lägre självmedvetenhet. Att ha familjemedlemmar och vänner i samhället som engagerade sig i fysisk aktivitet och fungerade som förebilder hade även positiv inverkan på deltagande. Individuell motivation till att vilja delta sammankopplas med kulturell påverkan och skilda kulturers dynamik. De faktorer som kunde identifieras som hade en negativ inverkan på deltagande var känslor av utmattning och isolering samt ett stort antal barriärer (O'Driscoll m.fl., 2014). Bland organisatoriska faktorer som hade inverkan på huruvida den undersökta gruppen deltog i sport och fysisk aktivitet lyfts bland annat kostnad för att delta, geografisk isolering, säkerhet, tidsbrist, andras beteenden, att vara obekant med lokalsamhället samt tillgång till information, som i stort påverkades av språkkunskaper. En del studier framhäver vikten av att inrätta specifika program för migranter med varierande kulturell och språklig bakgrund för att skapa ett intresse för gruppen att delta (O'Driscoll m.fl., 2014). O'Driscoll m.fl. (2014) menar att alla de faktorer som är framträdande och som påverkar deltagande inom sport för migranter med varierande kulturell och språklig bakgrund, behöver tas i beaktande av personer som är involverade i förenings sport och har för avsikt att arbeta med denna grupp.

I ytterligare en studie av Spaaij (2015) var syftet att, genom en etnografisk studie, undersöka hur sport inom föreningsliv kan bidra till att förhandla om sin tillhörighet för flyktingungdomar. Han kom fram till att somaliaustralier kan hindras av den dominanta gruppen

i sina möjligheter att få känna tillhörighet i multikulturella sportarenor i form av att de måste assimileras till den dominanta gruppens språk, kultur, beteende samt värderingar. En del somaliaustralier hade möjlighet att navigera igenom dessa begränsningar, framförallt i sportklubbar som erkände etniska skillnader och arbetade för inkludering. Genom att vara mångkulturellt nätverksorienterade och besitta attityder samt färdigheter som hade en hjälpande funktion när kulturella gränser möter varandra, kunde somliga sportklubbar aktivt arbeta för inkludering (Spaaij, 2015).

3.4 Sammanfattning tidigare forskning

I tabell 1 redovisas sammanfattning av den tidigare forskningen som presenterats ovan.

Tabell 1: *Sammanfattning tidigare forskning*

Integration inom idrottsföreningar	Inkluderings effekter inom olika typer av sportklubbar	Faktorer som inverkar på mångkulturell sport
Huruvida integration inom idrott är verksam eller ej, framkommer motstridiga resultat, då det både finns resultat som visar att ett projekt inom sport bidrar till inkludering, samtidigt som de finns resultat som visar att idrott ej bidrar till inkludering. Det framkommer även att det finns hinder som negativt påverkar inkludering samt integration men några av studierna framhäver också positiva effekter av inkludering genom idrott.	Studier hänvisar till att mångkulturella idrottsföreningar kan leda till socialt kapital för medlemmar, men det finns hinder på vägen, man ska ej underskatta den inkluderande effekten som uppkommer när etniska minoriteter deltar i en egen sportklubb, då individerna kan erhålla meningsfullhet även inom dessa arenor.	Deltagande i sportsammanhang kan leda till positiva effekter men det kräver att medvetenhet finns för att kunna lyckas med integration samt inkludering. Det finns även en del barriärer att försöka ta sig över. Bara för att man blir inkluderad i en idrottsförening betyder det ej att spända relationer i andra delar av samhället minskar.

4. Teoretisk utgångspunkt

I detta avsnitt belyses teorin om etablerade och outsiders som utgör den teoretiska utgångspunkten i denna studie, då den uppmärksammar ett utanförskap och ett innanförskap kopplat till olika grupper, de nyinflyttade samt de redan etablerade. Detta för att se om ett projekt kan bidra till inkludering i ett nytt samhälle för nyanlända ungdomar.

4.1 Etablerade och outsiders

Elias och Scotson (1965/1999) genomförde en undersökning av tre bostadsområden i orten Winston Parva i England. De redogör för att orten kunde delas upp i tre zoner, varav zon 1 var ett medelklassområde och zon 2 och 3 var arbetarklassområden. Mellan zon 2 och zon 3 existerade inte några skillnader avseende klass och sysselsättning, men grupperna kunde särskiljas gällande hur länge de hade varit bosatta i respektive område. I zon 2 bodde en grupp som länge hade varit etablerade i området medan invånarna i zon 3 var nyinflyttade från London. Elias och Scotson (1965/1999) beskriver att det därmed utifrån sett inte fanns några specifika faktorer som skiljde områdena och dess grupper åt. De insåg att skillnaderna mellan områdena kunde förklaras utifrån graden av social sammanhållning inom respektive grupp, huruvida de hade resurser till integrering och hur de var internt organiserade. De nyanlända från London ställdes mot de etablerade i Winston Parva och betraktades som ett hot för de redan bosattas sätt att leva på, vilket resulterade i att de etablerade exkluderade de nyinflyttade. Elias och Scotson (1965/1999) beskriver att zon 2 ansåg att de som grupp var bättre och hade högre social status än de i zon 3, något som de nyinflyttade i zon 3 inte ifrågasatte.

Elias och Scotson (1965/1999) beskriver att de som inte förhöll sig till zon 2:s normer blev uteslutna och ansågs som sämre. De nyanlända blev uteslutna från alla maktpositioner i samhället. Det skapades en maktfiguration där grupperna blev beroende av varandra och på grund av att de nyanlända ej efterföljde de normer som var etablerade, stigmatiserades de eftersom det var zon 2 som satt på maktpositionerna som en etablerad grupp (Elias & Scotson, 1965/1999).

Skvallret utgjorde en väsentlig betydelse för zon 2 och visade på den starka sammanhållning som de etablerade byborna hade. De etablerade hade en större grupp av bekanta som de kunde skvallra med, medan de nyinflyttade inte hade den gemenskapen. Trots att skvallrets funktion hade medkänsla så hade det även en uteslutande makt som kunde leda till att om någon av de nyinflyttade individerna bröt mot normerna, spreds detta snabbt genom

skvallerprocesserna. Skvallrandet hade även en statushöjande effekt, vilket innebar att desto mer skandalöst skvaller individen delgav, desto högre status erhöles (Elias & Scotson, 1965/1999). Genom skvallret uppvisades lojalitet gentemot den egna gruppen och skvallret hade även en stärkande effekt på gruppens självkänsla. Zon 2 kände sig hotade av de nyinflyttade, vilket bidrog till att skvallret och föreställningarna om respektive grupp speglade en förvrängd bild av verkligheten. Uppfattningarna och skvallret gentemot de nyinflyttade tenderade att vara nedsättande och ofördelaktigt, medan den egna gruppen framställdes som tilltalande (Elias & Scotson, 1965/1999).

Elias och Scotson (1965/1999) beskriver att i en värld där det råder problematik i form av förändringar, tenderar människor att fly till en social ordning som alltid kommer vara likadan och återge en förgångnen tid som egentligen aldrig har funnits. Elias och Scotson (1965/1999) menar att händelsen i Winston Parva går att applicera på många förhållanden i relation till grupper som har ett beroende av varandra, där den ena gruppen har mer makt än den andra. Den grupp som innehar makt anser sig vara bättre, vilket också leder till att den grupp med makt kan tvinga den andra gruppen att acceptera dessa förhållanden, vilket leder till en maktfiguration (Elias & Scotson, 1965/1999).

Trots att teorin om etablerade och outsiders har sin utgångspunkt i ett bostadsområde, går det att argumentera för att teorin även är applicerbar inom idrottsföreningar och ett integrationsprojekt, där olika grupper är mer eller mindre etablerade och har olika maktresurser till integration. Denna studie fokuserar på de redan etablerade svenskarna i relation till de barn och ungdomar som är nya i Sverige och ska integreras in i det svenska samhället genom föreningslivet.

5. Metod

Nedan redogörs för de metodologiska valen samt genomförandet av denna studie.

5.1 Design

Studien har inspirerats av en explorativ ansats, eftersom undersökningen bygger på att utforska idrottsledares upplevelser av integration och inkludering inom de föreningar som medverkar i UngPåVäg. Backman (2016) beskriver att en explorativ ansats innebär att forskaren antar en utforskande inriktning. Studiens design är en kvalitativ fallstudie då Bryman (2011) redogör för att fallstudier fokuserar på att studera ett specifikt fall och vad som är dess utmärkande kännetecken. I denna studie handlar det om ledare involverade i ett särskilt projekt.

5.2 Datainsamlingsmetod

Utifrån studiens syfte, där huvudfokus var att undersöka ledares upplevelser kring integration och inkludering inom föreningarna, samt den utforskande ansatsen valdes semistrukturerade intervjuer som datainsamlingsmetod. Valet att använda kvalitativa intervjuer baserades på intresset att fånga idrottsledares tankar och åsikter om föreningslivets och projektet UngPåVägs eventuella bidrag till integration. Bryman (2011) beskriver att, genom kvalitativa intervjuer riktas uppmärksamheten mot intervjupersonens perspektiv, varav det är eftersträvaransvärt att ge utrymme för intervjun att röra sig i skilda riktningar. Detta för att informanten ska ha möjlighet att delge den kunskap som anses relevant. Vidare redogör Bryman (2011) för att semistrukturerade intervjuer bygger på en intervjuguide med relativt bestämda teman, trots detta har informanterna möjlighet att utforma individuella utsagor och svar, då intervjuprocessen är flexibel. Mot bakgrund av att studien grundar sig på att utforska ledares upplevelser kopplat till flera områden, motiverades semistrukturerade intervjuer med preciserade teman som den mest lämpade datainsamlingsmetoden.

5.3 Population och urval

Populationen utgörs av ledare som är föreningsaktiva inom idrott och involverade i projektet UngPåVäg, bestående av 12 föreningar. Efter att mailkontakt tagits med samtliga föreningar, tackade fem informanter ja, vilket mynnade ut i fem intervjuer. Bryman (2011) redogör för att ett målinriktat urval används när val av intervjupersoner baseras på forskningsfrågorna och med avsikten att intervjua människor som har betydelse för fenomenet som ska undersökas. Då undersökningen har sin grund i att studera idrottsledare involverade i UngPåVäg samt hur de

upplever integration och inkludering av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar, motiverades ett målinriktat urval av informanter med kopplingar till UngPåVäg.

Urvalet består av fem informanter som har någon koppling till UngPåVäg. En av informanterna har avslutat sin tränarroll och en annan informant arbetar i en av föreningarnas styrelse. Resterande tre informanter verkar som tränare i olika föreningar, där de arbetar med nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar, vissa arbetar ideellt och andra har detta som yrke. Bland dessa informanter återfinns både män och kvinnor.

5.4 Genomförande

Informationsbrev (bilaga 1) formulerades för att göra informanterna medvetna om syftet med undersökningen. Förfrågan om deltagande skickades via mail, där informationsbrev bifogades, till samtliga kontakter. Kontaktuppgifterna erhöles av projektledaren för UngPåVäg. Intervjuguiden (bilaga 2) utformades utifrån studiens tre frågeställningar och intervjufrågorna kategoriserades utifrån följande tre teman;

- Föreningslivets och UngPåVägs betydelse för integrationen
- Hinder och möjligheter för integrationen
- Inkludering och integration kopplat till majoritetssamhället

En pilotintervju genomfördes med en idrottstränare vars förening innehar nyanlända medlemmar. Synpunkter om vissa otydligheter framkom och dessa frågor reviderades.

Båda författarna medverkade vid intervjuerna. Inför varje intervju lades informationsbrev fram och informanterna skrev under en samtyckesblankett (se bilaga 3). Intervjuerna genomfördes på olika platser för att intervjuerna skulle ske på bästa möjliga plats för informanterna. En del intervjuer genomfördes på caféer och restauranger, där informanterna tillfrågades att välja en så lugn plats som möjligt. En del intervjuer genomfördes i föreningslokalerna.

Intervjuerna, med genomgång av informationsbrev, underskrift av samtyckesblankett samt genomförandet av datainsamlingen omfattade 50–60 minuter per informant. Samtliga intervjuer spelades in med hjälp av diktafon. Under intervjuerna uppkom följdfrågor och ibland blev frågorna ställda i en annan ordning. När informanten hade berört ett specifikt ämne innan frågan ställdes, valdes antingen att utelämna frågeställningen alternativt att fråga om informanten ville utveckla det som tidigare berättats.

5.5 Analysmetod och databearbetning

Samtliga intervjuer transkriberades ordagrant, med undantag för de ord, namn och begrepp som ansågs nödvändiga att anonymisera för att inte röja informanternas identiteter. Materialet analyserades med inspiration av kvalitativ innehållsanalys. Bryman (2011) redogör att, inom ramen för kvalitativ innehållsanalys, analyseras materialet med utgångspunkt i att finna bakomliggande teman. Ett sätt att använda sig av innehållsanalys är att ha ett tillbakasyftande förhållningssätt i urvalet, insamlandet av data, kodningen och analysen. Forskaren ska vara konsekvent men får heller inte bli fastlåst. Initialt finns det vissa teman som styr undersökningens inriktning men andra teman kan uppkomma under studiens förlopp (Bryman 2011). Utifrån studiens syfte och frågeställningar formulerades tre teman i studiens intervjuguide och dessa har utvecklats till nya teman, utifrån analysen av det insamlade materialet. De teman som framställs i resultatet är kopplade till de teman som återfinns i intervjuguiden. I det transkriberade materialet markerades meningsenheter i varje intervju som sedan genererades i koder. När koderna hade skapats, identifierades subteman som resulterade i tre huvudteman i form av *UngPåVägs bidrag till föreningslivet, förutsättningar för inkludering och integration* samt *föreningslivets funktioner*. I Tabell 2 redogörs exempel för hur analysprocessen har gått till.

Tabell 2. Exempel på hur teman framkommit.

Meningsenheter	Koder	Subtema	Tema
att vi får känna att vi får hjälpa föreningslivet. Det tror jag är viktigt att vi gör och att också visa för andra föreningar att man kan hjälpa till, för att det är många som så här men vet inte hur man ska göra	Kan hjälpa andra föreningar	Kunskap	UngPåVägs bidrag till föreningslivet
just att vi blandar alltså kanske några svenska och nyanlända, för att också kunna liksom... lära känna varandra och känna att de har någon gemenskap så, att det inte bara blir den gruppen, [...] men att man inte ser dem som ett problem, utan att man ser det som en lösning och att vi kan hela tiden utvecklas av varandra för det gör vi	Kontaktytor skapas mellan nyanlända och svenskar	Föreningarnas arbete med inkluderingsfrågor	Förutsättningar för inkludering och integrering
men som senast så lärde jag en [...] hur man betalar räkningar med mobilen liksom för [...] har fått liksom sin första hyra och bara... har aldrig sett en hyresavi så är ju det jätte, jättekonstigt... och så det är väl liksom, det är ju sånt som man får på köpet	Visade hur en räkning betalas	Ledarnas insatser utöver idrotten	Föreningslivets funktioner

5.6 Metoddiskussion

Överväganden gjordes att ha enskilda intervjuer men tillslut landade det i att båda författarna medverkade vid samtliga intervjuer. Detta upplevdes som positivt, då det blev lättare att följa upp med frågor eftersom det var två personer som kunde säkerhetsställa att ingenting av vikt missades.

Överväganden har gjorts om att intervjua nyanlända ungdomar samt personal från Rädda Barnen, men för att få en bild av hur verksamt inkluderingsarbetet varit i föreningarna, valdes ledare med koppling till UngPåVäg som målgrupp, då dessa har insyn i dels projektet men även om de nyanländas situation i föreningen. Detta för att få en insyn i hur ledare upplever arbetet med integrering. En aspekt som är värd att tänka på i efterhand är att utformande av en kvantitativ enkät hade underlättat, för att på så vis få en inblick i ledarnas olika roller inom föreningarna, istället blev det ett urval med ledare som har olika sorters roller, vilket dock leder till att arbetet belyses på olika vis.

Även om risken troligen kan betraktas som relativt liten så kan den information som informanterna lämnat delvis ha påverkats av vår kontakt med Rädda Barnen. Detta i så fall i form av att ledarna kan uppleva en beroendeställning till Rädda Barnen. Tonvikt har därför genomgående i detta arbete lagts på informanternas anonymitet. Vid citat i resultatavsnittet har en del av citaten tagits bort, detta redovisas i form av klamrar, för att anonymisera föreningar och namn men också när en del i meningarna plockats bort.

Styrkor med denna studie är att det framkommit rikligt med information och att studien belyser viktiga delar för integration inom socialt arbete, såväl i civilsamhället men också några viktiga punkter för socialt arbete i kommunerna. Ytterligare en styrka men även en svaghet i denna studie är att informanterna haft olika roller kopplade till UngPåVäg. Det är en styrka då det belyser att arbetet med detta kan ske på olika vis, men en svaghet i form av att vissa har en betydligt större roll i UngPåVäg än andra, vilket kan ha påverkat resultatet.

En svaghet är att information enbart erhållits ifrån ledarna i denna studie och ej kompletterats med intervjuer av de nyanlända ungdomarna, vilket gör att studien saknar ett helhetsperspektiv och det är viktigt att komma ihåg att detta är ledarnas upplevelser och inte ungdomarnas. Det har enbart genomförts fem intervjuer, vilket ej är tillräckligt för att uttala sig med klarhet i hur integrationen inom dessa föreningar är framträdande, men det ger en inblick i hur inkluderingsarbetet fungerar inom dessa föreningar involverade i UngPåVäg.

Det är av vikt att påpeka att följdfrågor har tillkommit, dessa följdfrågor har fallit sig lite olika beroende på informant och vilken relation ledaren har till föreningen och UngPåVäg.

Detta är något som kan ha påverkat resultaten, då alla inte haft möjlighet att svara på samma följdfrågor. Det ansågs även av vikt att dessa följdfrågor varierade för att få rikligt med svar.

5.7 Tillförlitlighet

Bryman (2011) beskriver att tillförlitlighet utgörs av fyra delkriterier, vilka är trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet samt möjlighet att styrka och bekräfta. Trovärdighet i forskningens resultat syftar till att undersökningen har genomförts i överensstämmelse med de forskningsregler som föreligger samt att resultaten redovisas för de individer som utgör en del av den sociala realitet som undersökts, så att dessa personer kan verifiera att forskaren har förstått fenomenet korrekt (Bryman, 2011). För att göra studien så trovärdig som möjligt har det lagts stor vikt på transkriberingen av inspelat material som genomgått flertalet gånger, för att säkerställa att informanternas redogörelser blir rättvist framställda.

Överförbarhet inom kvalitativ forskning handlar om att producera så kallade täta eller fylliga redogörelser som gör det möjligt för andra att, utifrån data-basen, bedöma huruvida resultaten kan föras över till andra förhållanden (Bryman, 2011). I analysen som ligger till grund för studien har materialet noggrant lästs igenom flertalet gånger, för att på ett så riktigt sätt som möjligt kunna säkerställa informanternas upplevelser. Viktigt att påpeka är att resultatet grundar sig på ett begränsat urval med kopplingar till ett projekt och kan vara problematiskt att överföra till andra områden.

Pålitlighet uppnås genom att alla skeden i forskningsprocessen finns utförligt och åtkomligt beskrivet så att andra forskare kan granska och bedöma detta del-kriterium. När det handlar om att kunna styrka och bekräfta behöver forskaren tillförsäkra att hen har handlat i god tro, dvs. att det ska vara uppenbart att forskaren inte låtit sig påverkas av värderingar eller teoretiska perspektiv i genomförandet och i forskningsresultatet. Det handlar även om huruvida det går att styrka resultaten (Bryman, 2011). För att uppnå pålitlighet beskrivs varje steg i forskningsprocessen noggrant, även vad som inte gått som planerat. Det finns tydligt beskrivet att följdfrågor har tillkommit beroende på informant och beroende på svar på huvudfrågan. Informanterna har ej fått möjlighet att styrka deras utsagor i brist på resurser, vilket kan leda till felaktiga tolkningar från författarna. Resurser har istället lagts på transkriberingen och analysen, där ett så värderingsfritt förhållningssätt som möjligt har antagits.

5.8 Etik

Etiskt självskattningsformulär (se bilaga 4) från Högskolan Dalarna har fyllts i. Dessa frågor

skulle besvaras med ja, tveksamt eller nej. Då alla svar resulterade i nej behövde studien ej etikprövas.

Bryman (2011) redogör för att det finns fyra forskningsetiska principer som bör uppfyllas i en studie. Dessa är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet innebär att forskare har skyldighet att informera om studiens syfte, informanterna ska vara medvetna om att deltagande är frivilligt och att de när som helst kan avbryta sitt deltagande. Samtyckeskravet innebär att det är informanternas eget val att avgöra om de vill delta. Konfidentialitetskravet innebär att personuppgifter ska behandlas med försiktighet och ingen obehörig ska kunna komma åt de insamlade uppgifterna. Nyttjandekravet betyder att den data som insamlats enbart får användas till studiens syfte (Bryman, 2011). Ett informationsbrev formulerades med beskrivning om syftet med studien, hur data kommer att hanteras utifrån konfidentialitetskravet, att deltagande är frivilligt, att informanterna när som helst kan avbryta deltagandet utan förklaring samt hur resultatet kommer att användas. För att försäkra oss om att de tagit till sig informationen fanns det innan intervjun möjlighet för frågor, då informationsbrevet visades igen. Noggrannhet gällande samtycke har vidtagits och frivilligheten har betonats. Vid varje intervju har informanterna fått skriva under en samtyckesblankett. I samtyckesblanketten har det tydligt framgått vad ett deltagande innebär. All data har hanterats säkert samt vaksamt genom att ha det inspelade materialet och transkriberingen på en säker plats. Insamlat material har enbart använts till studiens syfte. Vid avslutad och godkänt examensarbete raderas all data, vilket även informanterna har fått information om.

Då Rädda Barnen eventuellt kommer att använda en del av studien, är det ej meningsfullt att anonymisera vilket projekt studien avser. Därav har valet gjorts att anonymisera vilka sporter och föreningar det handlar om. I vissa fall har uppgifter som kön avidentifierats där det finns en risk att informantens eller ungdomens identitet kan avslöjas.

6. Resultat

I detta avsnitt presenteras resultatet av intervjuerna. I följande tabell redogörs för de teman och subteman som kommer att beskrivas under denna rubrik.

Tabell 3: Resultatets teman och subteman.

TEMA	SUBTEMA
UngPåVägs bidrag till föreningslivet	Kunskap Möjligheter Hinder
Förutsättningar för inkludering och integrering	Föreningarnas arbete med inkluderingsfrågor Särskilda faktorer som har inverkan på inkludering och integration för nyanlända. Förhållanden inom föreningarna som påverkar möjligheter till integration och inkludering.
Föreningslivets funktioner	Ledarnas insatser utöver idrotten Föreningslivets betydelse för nyanlända och ensamkommande Förståelse för andra kulturer genom föreningslivet

6.1 UngPåVägs bidrag till föreningslivet

6.1.1 Kunskap

Fyra av fem informanter beskriver att projektet UngPåVäg har bidragit med kunskap till föreningarna. Av de som erhållit kunskap, upplevs olika former av kunskaper beroende på vilken förening det handlar om.

Informant 2 redogör ej för några kunskaper kopplat till UngPåVäg och anledningen är att informanten från början inte visste att föreningen var med i UngPåVäg samt att informanten inte har varit delaktig i projektet. En av informanterna, som svarade att UngPåVäg har bidragit med kunskap, arbetade med inkludering av nyanlända innan projektet påbörjades och informant 4 beskriver att föreningen fick mer hjälp med dessa frågor när de gick med i UngPåVäg. Bland annat beskriver informant 4 att UngPåVäg har bidragit med många bra utbildningar och förklarat för nyanlända vad föreningsverksamhet innebär, samt att utbildningarna även har riktat sig till de som varit tränare innan. Även informant 3 redogör för att det har varit bra med UngPåVägs utbildningar, men påpekar att utbildningarna inte alltid har träffat rätt. Vidare

redogör informant 5 för att det finns möjligheter att ringa till Rädda barnen för att ställa frågor, vilket upplevts som positivt.

Jag tycker det blev skillnad för vi fick mycket mer liksom... hjälp alltså förut var det bara, okej, det är ju bara jag som har chansat mig fram på hur man ska göra liksom... men då fick vi liksom, ja men lite mer utbildningar och att det var fler som blev intresserade liksom. Så det tycker jag absolut... var bra (Informant 4).

Informant 4 redogör även för att en positiv aspekt med UngPåVäg är att föreningen och UngPåVäg kan hjälpa varandra, vilket leder till ett förtroende mellan UngPåVäg samt föreningen. Informant 3 beskriver att genom projektet finns en möjlighet att hjälpa andra föreningar och säger följande:

[...] att vi får känna att vi får hjälpa föreningslivet. Det tror jag är viktigt att vi gör och att också visa för andra föreningar att man kan hjälpa till, för att det är många som så här men vet inte hur man ska göra (Informant 3).

Informant 1 redogör för att Rädda Barnen har kommit med tips och strategier på hur föreningen kan lösa olika situationer och att Rädda Barnen har tagit upp situationer som skulle kunna bli problematiska. Informant 5 framför att en spelare i deras förening blev utvisad förra året och att Rädda barnen har erbjudit stöd och utbildningar för att kunna hantera sådana situationer.

6.1.2 Möjligheter

Informant 1, 3 och 4 redogör alla för att UngPåVäg har bidragit med möjligheter för de nyanlända ungdomarna men också för föreningen. Informant 1 menar att det inte blir naturligt att delta i en förening om man inte känner någon som är involverad i föreningslivet, därav kan UngPåVäg utgöra en bra möjlighet för nyanlända att kunna delta. Informant 4 redogör för att gemenskapen inom föreningen förstärkts sedan de blev involverade i UngPåVäg. Informant 1 menar att det är positivt för barn att få tillgång till mångfald bland ledarna.

[...] det känns ju som att det är mycket bättre stämning och man får göra någonting som blir eller väldigt mycket liksom... absolut så, tänker jag. Med lite nya ögon och utbildningar och bara fått en gemenskap alltså så här hitta nya vänner och så som jag tycker är viktigt (Informant 4).

[...] det känns som om Sverige är ett så här unikt förenings... säger man föreningsliv. Så att det är väl en ganska bra väg in i det svenska samhället genom olika, väldigt många är ju aktiva i sportföreningar... och det kanske inte är, finns ett sådant naturligt sätt att komma in om man inte har kompisar eller föräldrar som sätter en i olika. Så jag tror att det kan vara kul att bli just involverad i sådant liksom, känna sig delaktig (Informant 1).

Informant 1 och 4 redogör för att det känns som att de gör mer nytta i och med deltagandet i UngPåVäg. Informant 4 tar upp möjligheter i form av att de kan söka pengar från Rädda Barnen. Informant 3 beskriver även att UngPåVäg har varit en bra plattform för föreningen, eftersom det ger möjlighet att utöka den integrationsverksamhet de redan arbetade med, för att kunna ge någonting mer till de nyanlända.

6.1.3 Hinder

Informanterna lyfter upp olika hinder som har aktualiserats med UngPåVäg. Bland annat beskriver informant 1 att informanten under lång tid inte förstod vad projektet gick ut på och informant 2 lyfter att informanten inte var medveten om att föreningen var med i UngPåVäg, förrän informanten skjutsade en ungdom på en av Rädda Barnens kurser. Informant 1 redogör för att när denna slutade arbeta i sin förening, var det enbart en nyanländ ungdom som hade blivit ledare och informant 2 framför att det, i deras idrottslag, endast är en eller två nyanlända som har gått en UngPåVäg utbildning. Informant 1 förklarar att det var svårt för föreningen att hitta ungdomar som ville delta. Föreningen var i kontakt med ett gymnasium som hade språkintröduktion, men några av problemen som uppstod var färdvägen och att ungdomarna bytte boende.

[...] det var ganska länge jag inte riktigt förstod vad projektet... skulle innebära men det ja... det blev väl som jag hade tänkt mig men det som var ganska svårt för iallafall på vår klubb att hitta ungdomar som ville vara med för att vi hade ganska mycket kontakt med ett gymnasium, som... alltså som hade mycket språkintröduktion och så. Så de skickade folk men det var svårt för vissa bodde jätte, jättelångt bort och de tyckte det verkade kul men så liksom blev det färdvägen blev problem och andra [...] kanske 15 personer som var med i några veckor och sen flyttades hem eller någonting och då blev det ganska... svårt att hålla så tillslut när jag slutade så var det bara en [...] som hade lyckats bli [...] tränare (Informant 1).

Informant 3 lyfter upp andra hinder i form av att deltagande i UngPåVäg kan ge nyanlända en titel, samt att det blir en form av särbehandling då en del behöver betala och andra inte behöver betala. Informanten förklarar att de ensamkommande ungdomarna blir tilldelade stämpeln ensamkommande och får vara med på grund av att de är speciella. Informant 3 belyser att de försöker lösa detta genom att erbjuda alla tränare att vara med i UngPåVäg och inte bara de nyanlända, vilket är en möjlighet med UngPåVäg.

[...] där UngPåVäg kanske har varit lite av ett problem... att det blir liksom som att de, alltså att... en särskild liksom titel som sitter på just de här [...]. Men ni är med i det här projektet, ni är på något sätt speciella för att ni, förstår ni... alltså så har de kanske upplevt det lite grand och att man inte bara får vara en av alla andra tränarna (Informant 3).

Informant 5 lyfter upp en del av problematiken med att arbeta ideellt och berättar att engagemanget är mer riktat mot klubben än mot UngPåVäg. Informanten beskriver att det är flera utbildningar som informanten önskar att föreningsaktiva hade kunnat delta i, men att tiden inte räcker till. Likaså beskriver informant 2, som inte är speciellt involverad i UngPåVäg och är tränare för ett lag med en stor del nyanlända att det redan är mycket att fokusera på, vilket gör att en får välja sitt fokus.

[...] Det är ganska mycket att tänka på i största allmänhet, man får liksom välja sina... inte fighter men välja vad man ska liksom fokusera på (Informant 2).

Informant 3 hade önskat att det skulle finnas mer individuella insatser till de nyanlända och att Rädda Barnen skulle stötta inom de områden där de har stor kunskap, det vill säga socialt arbete. Informanten ger exempel på att individuellt stöd skulle kunna innebära hjälp med olika former av överklaganden och eventuellt ekonomiskt stöd. Informant 3 redogör för att många av ungdomarna har varit i utdragna och jobbiga processer och hade önskat en lite mer helhetsbild från UngPåVägs sida och inte enbart att de är idrottsledare. Vidare menar informanten att det hade varit bra om ungdomarna hade kunnat få stöd utan att känna sig exkluderade, samtidigt som informanten är medveten om att det i realiteten är svårt och att det kanske inte var syftet med projektet.

6.2 Förutsättningar för inkludering och integration

6.2.1 Föreningarnas arbete med inkluderingsfrågor

Informanterna belyser hur de på olika vis arbetar med inkluderingsfrågor. Informant 3 återger att deras förening samarbetar med skolor som gör att elever får komma och prova på. Informanten menar att skolforumet har varit ett bra sätt att visa föreningens verksamhet och för att värva de som vill bli delaktiga i föreningen. Informanten lyfter vid flertalet tillfällen att det är viktigt att just visa för allmänheten vad föreningen gör och på så vis sänka trösklarna till att kunna delta. Även informant 4 beskriver att föreningen under tre års tid har haft samarbeten med olika skolor, allt från lågstadium till gymnasium, för att visa upp verksamheten och för att värva nya medlemmar, bland annat nyanlända. Informant 3 framför att föreningar behöver tänka på informationsvägar så att inte några blir exkluderade på grund av att de inte förstår.

Men, så jag ska väl säga att det är jättekul att träffa... och ha verksamhet för flera grupper liksom... och det man, det man behöver tänka på är ju just liksom informationsvägar, vara tydlig. Det går ju inte att hänvisa alla bara till en hemsida och säga anmäl dig, för då är det många som faller bort för att det är pinsamt att fråga, jag förstår inte (Informant 3).

I likhet med informant 3 och 4, beskriver informant 1 att deras förening försökte värva medlemmar med olika kulturella bakgrunder genom ett gymnasium. Informant 1 beskriver även att, under den tiden hen var aktiv i föreningen och under det första halvåret de var med i UngPåVäg, så var det ingen nyanländ ungdom som var med någon grupp där de utövade sporten. Istället träffades de och gjorde andra aktiviteter, vilket gjorde att de andra medlemmarna i föreningen inte träffade de nyanlända så mycket.

[...] så typ första halvåret eller så som vi var med i UngPåVäg så blev det inte så att någon var med i någon grupp [...] utan det var mer att vi typ sågs en gång i veckan, det var väldigt mycket att vi sågs och vi satt och snackade och vi bakade pepparkakshus och [...] då så antar jag att under den tiden så märkte inte de andra i föreningen av dem för de mötte inte eller... ja (Informant 1).

Informant 5, beskriver att inkludering har varit centralt i idrottsföreningen under en lång tid eftersom föreningen har mottagit medlemmar med olika kulturella bakgrunder. Att välkomna medlemmar med skilda kulturella bakgrunder, menar informant 5 har varit en naturlig del av verksamheten och benämner idrottsföreningen som en multikulturell klubb där träningarna sker på engelska. Informanten ser heller inga problem med att medlemmarna under träningarna använder olika språk och i ett av lagen med många nyanlända medlemmar har en tränare, som behärskar majoritetsspråket inom laget, anställts.

Informant 2 är mer frågande till om föreningen arbetar med inkludering eller om det är någon annan verksamhet de ägnar sig åt. Den förening som informant 2 är involverad i grundades för att ge nyanlända möjlighet till att utöva sporten, vilket informanten menar kan betraktas som ett inkluderingsprojekt men även som något annat, beroende på hur inkludering definieras. Informant 2 menar att nyanländas integrering och mående främst styrs av andra aspekter i deras liv än de som föreningslivet kan påverka. Informant 2 tror dock att föreningslivet kan utgöra en viktig del för de nyanlända, men att den sammantaget utgör en liten del i deras vardag.

[...] det är nog lätt att gå in i sådana här projekt och tänka att man ska göra någonting helt fantastiskt liksom men det är ju inte så det ser ut och det är liksom, det mesta... det mesta av liksom deras mående och deras integrering, det styrs ju av saker som inte vi kan liksom göra någonting åt. [...] och man blir ändå en väldigt liten del i deras väldigt komplexa liv så där. Sen kanske inte en oviktig del men totalt sett så, så påverkar man nog inte så mycket som så där, tyvärr (Informant 2).

Informant 3 menar att det är viktigt att nyanlända ska känna att de är med på lika villkor och som förening ge dem samma förutsättningar att kunna delta. För att göra det behöver tränarna

gå tillbaka till kärnverksamheten och vad som är basen inom idrotten, vilket är lika för alla. Informant 3 menar även att föreningen behöver arbeta med blandning för att få till integration, eftersom informanten resonerar att integration bygger på att individer börjar prata med varandra och inser att alla människor är ganska lika. Genom att samlas kring ett gemensamt intresse som idrott utgör, är det en bra grund till att lära känna varandra.

[...] vad är basen, vad är grunden, vad är vår kärnverksamhet, vad är det vi gör, jo vi håller på med [...] och det är det här, och det är detsamma för alla liksom (Informant 3).

Alltså eftersom integration, tänker jag, handlar så mycket om att vi måste... bara släppa, alltså vi måste börja prata med varandra. Man måste liksom lära känna människor på individuell nivå och förstå att vi alla är ganska lika och när man då kan samlas genom ett gemensamt intresse som inte är någonting som man måste [...] (Informant 3).

Även informant 4 belyser vikten av att blanda ungdomar från olika grupper, utan att särbehandla nyanlända, så att de ska ha möjlighet att lära känna varandra och dela en gemenskap. Informant 4 menar även att vilket perspektiv man antar får påverkan på inkluderingsfrågor och att det blir enklare om fokus ligger på att se lösningar och att utvecklas av varandra.

Och jag tror att det är viktigt att vi inte, vi särbehandlar inte... för jag tror att det är viktigt att man tänker att de är likadana som alla andra [...] (Informant 4).

[...] just att vi blandar alltså kanske några svenska och nyanlända, för att också kunna liksom... lära känna varandra och känna att de har någon gemenskap så, att det inte bara blir den gruppen, [...] men att man inte ser dem som ett problem, utan att man ser det som en lösning och att vi kan hela tiden utvecklas av varandra för det gör vi (Informant 4).

Informant 1 uppger, liksom informant 3, att det är viktigt att gå igenom saker från grunden och ha i åtanke att de som kommer från ett annat land kanske gör vissa saker på ett annorlunda sätt.

[...] att ha i åtanke att man kommer ifrån, eller de kommer ifrån ett annat land där man liksom... ja men sådant, man kanske har andra värderingar, andra sätt att göra saker... så att inte vara, liksom ta för givet att de förstår direkt hur... ja men ja, kanske de här oskrivna reglerna liksom så här... gå igenom mycket från grunden, för säkert många saker vet de redan men det kanske är lite som är nytt också (Informant 1).

Informant 2 beskriver att de inom föreningen har försökt att få över en duktig spelare till en annan klubb men att det slutade med att spelaren kom tillbaka till föreningen på grund av att det andra laget inte var så bra på inkluderingsfrågor. Informant 5 framför att i styrelsen betraktas öppenhet som viktigt och något som de ofta pratar om. Informant 5 menar även att tränarna utgör en viktig del i att förmedla bra kultur. Tränarna behöver således vara informerade och bli påminda om föreningens värdegrund, så att de i sin tur kan förmedla den till medlemmarna,

vilken handlar om öppenhet, respekt och mångfald.

Viktigt är, för mig att, att berätta för tränarna vad vi har för värdegrund. Så här, är man med [...] så är det, det här som gäller och då vill vi att du ska förmedla det till spelarna. För det gör vi, varje år påminner vi tränare som kommit nya och så där att det här, det här är vår kultur, så här gör vi (Informant 5).

Informant 2 beskriver att det är ganska energikrävande att arbeta med ungdomar som inte har så stabil grund att stå på och menar att det skulle krävas andra resurser för att kunna arbeta med inkluderingsfrågor. Informant 2 förkastar tanken att man ägnar sig åt inkluderingsfrågor enbart genom att låta individer delta och utöva en sport och ger exempel på att det skulle krävas mer resurser samt tydligare riktlinjer från politiker och styrande idrottsorgan. Informant 2 är också inne på att det skulle behövas utbildningsstruktur och någon som är anställd för att arbeta med inkluderingsfrågor i en idrottskontext, samtidigt som informanten anser att det främsta ansvaret att arbeta med dessa frågor inte bör ligga på idrottsföreningarna.

För jag menar... det finns ju jättemycket saker som är jättekonstigt om man kommer till Sverige om man har bott liksom större delen av sitt liv i en... som papperslös i [...] för det är ju, de flesta har gjort det. Och... det är säkert sådant som man skulle kunna jobba med i en idrottskontext... men... och man kanske borde, fast man kanske också borde göra det på andra ställen, alltså för det blir lite som att, det är lite som att så här man använder [...] bara okej vi har ett problem här, det har kommit, vi har liksom X antal tusen ensamkommande killar som vi liksom måste jobba med någon typ av integration, eller inkludering är ett bättre ord... ja men vi skyfflar över dem på sporten och kulturen som får de lösa det (Informant 2).

6.2.2 Särskilda faktorer som har inverkan på inkludering och integration för nyanlända

Fyra av fem informanter menar att det finns specifika faktorer som påverkar nyanländas deltagande och möjlighet till inkludering i föreningslivet, särskilt för gruppen ensamkommande barn och ungdomar. Aspekter som vilket boende ungdomen placeras i lyfts fram av informant 1 och 2. Informant 3 framför att ekonomi och familjesituation är faktorer som påverkar många nyanländas möjligheter till deltagande. Som tränare är det viktigt att ha en medvetenhet kring dessa faktorer för att kunna hjälpa till genom att fråga om ekonomi och ta kopia på faktura exempelvis, om de behöver det för att få ekonomiskt bistånd. När det kommer till familjesituation lyfter informant 3 att det framförallt handlar om genusfrågor inom vissa kulturer och vissa familjer, där döttrarna inte får gå iväg och träna på kvällen. Inom föreningen har de svårigheter att veta hur de ska bemöta dessa problem för att kunna få fler nyanlända tjejer att delta utöver skolverksamhet.

[...] där kan jag väl säga att det är någonting där vi inte har lyckats när vi har haft många tjejer

som gladeligen har kört med skolan men vi har haft jättesvårt med att få in dem i ordinarie verksamhet. [...] Och då så är det flera tjejer som återkopplat att det här är för sent, jag får inte gå hemifrån, och då pratar vi alltså att träna mellan klockan sju och åtta på kvällen och tjejerna är 17 år, de får liksom inte ens gå ut (Informant 3).

Likaså belyser informant 2 att familjesituationen har betydelse i avseende hur föräldrarnas situation ser ut, vilken bakgrund och skolning individen har. Informanten beskriver även att ungdomens ålder har inverkan på deltagande, framförallt i hänseende att lära sig svenska språket, samt hur mottagandet gått till i Sverige, vilken God man som ungdomen får och hur bra individen är på att hitta sin roll i det svenska samhället.

Så att det finns ju, alla de sakerna spelar ju in alltså dels, mottagande här, vad man får för, vad man fått för god man [...] vilket boende man bor på, hur alltså, hur bra man är på att lära sig, hur bra man är på att lära sig språk. Hur bra är man på att... fatta lite om, alltså räkna ut vad som man... vad liksom svenska samhället vill ha av en. Alltså, så det är både ren och skär intelligens kopplat till en massa andra saker (Informant 2).

Informant 5 beskriver att nyanlända har samma förutsättningar som alla andra då de har tillgång till sporthallen samma tider och därmed blir de ej exkluderade. Samtidigt beskriver informant 5 att de är flera medlemmar som har utvisningshot, vilket gör att de har en svårare livssituation och inte kommer på träningarna lika ofta som andra.

[...] det är väldigt rörigt runt dem liksom och flera har liksom utvisningshot över sig så att liksom situationen är... man förstår att de prioriterar kanske inte [...] då, det finns andra, andra grejer som är stökigt i deras liv liksom (Informant 5).

Att komma från ett land där inget föreningsliv bedrivs till ett land som Sverige och bli med i en förening är också något som kan vara svårt och konstigt för nyanlända, vilket informant 1 och 2 belyser. Informant 2 menar därmed att vissa system blir svårare att implementera i ett lag med många nyanlända. Informant 2 framför även att det sker en självselektering i vilka som väljer att delta och menar att de som är med i föreningen är hyfsat välfungerande och mår förhållandevis bra, vilket innebär att de nyanlända som på olika sätt inte mår bra ej har förutsättningar att delta.

6.2.3 Förhållanden inom föreningarna som påverkar möjligheter till integration och inkludering

Tre av fem informanter beskriver att det har uppstått kulturkrockar inom föreningen när olika kulturer har mötts. Informant 4 belyser att det har uppstått kulturkrockar beträffande hur medlemmarna ska hälsa på varandra och att somliga inte vill skaka hand. Samtidigt menar

informant 4 att inom föreningen har de fått reflektera över hur de ska bemöta dessa kulturkrokar och de nyanlända har fått lära sig hur det fungerar i övriga samhället genom att de har lärt sig hur de gör inom föreningen.

För många av dem har inte samma kultur, det var väldigt mycket kulturkrokar i typ så här vi kunde inte skaka hand och inte göra så... på grund av olika anledningar, men att de har fått lära sig komma in i Sverige på ett annat sätt än att bara bli tillsagda att så här gör vi (Informant 4).

Informant 4 beskriver även att det ibland uppkommer vissa svårigheter i att bedriva ett föreningsliv när det uppstår kulturkrokar och tror att det är lätt hänt att människor backar istället för att våga fråga. Informant 1 redogör för att föreningen uppmärksammade svårigheter kopplat till att tjejer som tillhör vissa kulturer inte känner sig bekväma med att ha på sig de kläder som används inom idrotten och att tränarna försökte lösa situationen genom att tipsa om alternativa kläder. Även informant 3 uttrycker svårigheter med deras idrott och de kläder som används kopplat till nyanlända tjejer. Informanten beskriver vidare att det är fler nyanlända killar som stannar i verksamheten och att nyanlända tjejer är en grupp som föreningslivet generellt sett behöver arbeta för att nå.

[...] till exempel vissa kulturer kanske alla inte känner sig så bekväma att vara i [...] framför, det sitter ju pappor där som kollar på sina små barn som [...] och vi kan ju inte be att de inte får vara i [...] och så här (Informant 1).

[...] men vad det gäller just [...] och människor som är nyanlända i Sverige så är det, det är inte lätt, särskilt inte vad det gäller tjejer alltså med liksom, ja att ha [...] på sig och befinna sig i den miljön, den är svår (Informant 3).

Två av informanterna lyfter även att språkkunskaper och förmågan att lära sig språk har betydelse för deltagande. Informant 4 menar att det främst får betydelse när andra medlemmar inom föreningen inte vet hur de ska bemöta språkbarriärer och informant 2 belyser snarare att det är individernas förmåga att lära sig språk som får betydelse inom föreningslivet. Informant 2 resonerar att på grund av att de flesta medlemmarna i laget är från samma land så blir inkluderingseffekten relativt liten. Informanten anser att det hade varit enklare att sätta upp regler om det hade varit en mer blandad grupp, i nuläget skulle det inte fungera att ha regler som exempelvis att alla ska prata svenska. Samtidigt så menar informant 2 att det kan vara tillräckligt med de regler som de har i laget, såsom att medlemmarna ska lyssna på tränarna, eftersom det redan finns andra regler i bland annat skolan som de behöver förhålla sig till.

[...] hade det varit en liksom mycket mer blandad grupp så hade det kanske varit mycket lättare för oss att så här ha regler för saker och ting [...]. Vi försöker ibland att liksom kom igen nu

försöker vi prata svenska med varandra men det är ju helt... jag menar det är ju som att någon skulle säga till oss att vi liksom skulle prata engelska, alltså det blir jättekonstigt (Informant 2).

Informant 5 beskriver att ett av föreningens lag som innehar både svenska och nyanlända medlemmar utgör en bra integrationsplattform då det alltid är jättemånga på träningarna och medlemmarna uppskattar tränaren som är i laget. Informanten jämför detta lag med ett annat lag med nyanlända medlemmar där dessa kände varandra sedan tidigare. Vidare beskrivs att det har varit en del utmaningar bland annat med att hitta en tränare till laget, vilket har gjort att de har haft svårigheter att komma överens och att det inte är så många som kommer på träningarna. Informant 5 beskriver vidare att eftersom medlemmarna var ett kompisgäng innan så tror informanten att de har blivit starka som grupp och inte lika lätt anpassar sig efter föreningens normer.

Så gick det en månad innan vi fick tränaren på plats liksom och under de här veckorna så blev de mer och mer arga på att vi inte gjorde någonting, vilket vi verkligen gjorde. Så det blev lite dålig stämning [...] jag försökte förklara vad ett commitment innebär och vad förening... de är ju inte, de har ju aldrig varit i en förening, [...] det har varit en speciell resa men jag tror att det berodde på att de var en stark grupp från början och den andra gruppen har varit, den har varit liksom... kommit in från olika platser och haft olika bakgrunder och så där och liksom fått förhålla sig till varandra på ett helt annat sätt. Det här var ett kompisgäng som redan var färdiga liksom och... jag tror att det är det som är skillnaden, det blir liksom vi mot världen (Informant 5).

Informant 4 beskriver att de inom föreningen har börjat med en grupp, blandad med nyanlända och svenska ungdomar, som tidigare har tränat tillsammans, men att de då höll sig för sig själva. Informanten resonerar att det kan bero på att i samhället särbehandlas människor, vilket leder till att det kan vara svårt att veta hur man ska initiera kontakt. Informanten beskriver vidare att det är viktigt att arbeta med dessa frågor så att det blir mer naturligt att interagera med varandra, även fast det redan borde vara det. Informant 3 belyser att det finns vissa oskrivna regler inom föreningen som de föreningsaktiva förväntas följa, vilket informanten tror att föreningen har varit dåliga på att informera om och som har skapat pinsamma situationer om dessa inte har efterföljts.

Men en oskriven regel är ju att man har en [...] desto äldre man blir liksom. Och så har vi kanske varit dåliga på att informera om det och då har det blivit så här pinsamt och jobbigt, nej men gud jag har ju ingen [...], det har jag inte med liksom. så att sådana saker tror jag, lite mer så här saker som alla bara gör (Informant 3).

6.3 Föreningslivets funktioner

6.3.1 Ledarnas insatser utöver idrotten

Tre av informanterna redogör för att de gör insatser utöver idrotten för att hjälpa de nyanlända och ensamkommande barnen och ungdomarna. Informant 2 beskriver att det som ledarna gör utöver sporten troligtvis får större inverkan på integrering än själva idrotten. Informanten beskriver att de hjälper till med överklaganden och att ledarna behöver lära sig juridiska förfaranden. Denna har även hand om kommunikationen angående avslag samt har bidragit med möbler för att de nyanländas lägenheter inte ska stå helt tomma när de flyttar in. Informant 2 beskriver även att på grund av att informanten är involverad i en förening med nyanlända och ensamkommande så får man tillgång till information om olika saker, vilket skapar möjlighet att kunna hjälpa vissa personer genom att samla in pengar. Informant 2 berättar vidare att det inte var denna form av inkludering som informanten hade föreställt sig att ägna sig åt.

[...] vi har en person som kan se till att de... ja men kan betala sin hyra, och liksom sådana saker. Och det var ju inte, det var ju inte den typen av inkludering man trodde att man skulle göra kanske, när jag började med det här [...] (informant 2).

Både informant 1 och 2 beskriver att de har hjälpt nyanlända genom att visa hur en hyra betalas. Informant 3 redogör även för att informanten snart kan betraktas som asylrättsjurist, då informanten har hjälpt nyanlända i asylprocesser. Informant 3 berättar även att det är många som har bränt ut sig av den anledningen, det vill säga att de hjälper till för att de som ska hjälpa inte gör det. Informant 2 beskriver även att det kan betyda mycket för de nyanlända att de får träffa en ledare som inte är kopplad till skola eller myndighet.

[...] jag vet många som har bränt ut sig på kuppen liksom, för att också faktiskt få det att... de som ska stötta inte gör det på rätt sätt, för att det har varit alltså som... ja med allt, med vad det är, gode män och social... alltså soc och liksom, det är... och att, ja men att man inte riktigt litar på där och att då är det lättare också att kanske att hitta en person inom en organisation som Rädda barnen eller Stadsmissionen eller något sådant där [...] det här är ingen som har ett syfte att skicka mig till Migrationsverket eller liksom rapportera och sådär, man får .. alltså hjälpa till och sortera liksom (informant 3).

[...] men som senast så lärde jag en [...] hur man betalar räkningar med mobilen liksom för [...] har fått liksom sin första hyra och bara... har aldrig sett en hyresavi så är ju det jättekonstigt... och så det är väl liksom, det är ju sådant som man får på köpet [...] (informant 2).

6.3.2 Föreningslivets betydelse för nyanlända samt ensamkommande barn och ungdomar

Alla fem informanter beskriver att föreningslivet haft betydelse för nyanlända och

ensamkommande barn och ungdomar. Informant 1, 4 och 5 redogör specifikt för att de nyanlända, genom sporten och föreningslivet, kommer in i samhället. Bland annat beskriver informant 4 att de nyanlända på ett bättre vis kommer in i samhället jämfört med att enbart etablera sig på arbetsmarknaden. Informant 4 redogör vidare för att de nyanlända ungdomarna får förståelse för det svenska samhället och dess normer, genom att vara delaktig i en förening samt utifrån att föreningsaktiva ledare har lärt de nyanlända vissa svenska normer.

Jag tror att vi har lärt dem väldigt mycket hur man alltså svenska normer typ. Hur man säger hej, hur man är, hur man att man ska vara trevlig, vi är lite försiktiga och så här ... lite så, så det tror jag absolut att man lär sig, jag tror det är så här man kommer in i samhället mycket bättre (informant 4).

Informant 5 beskriver att sport är ett bra sätt att komma in i samhället på. Informant 1 menar att det svenska föreningslivet är unikt och genom att bli delaktig i en förening kan det skapa en bra väg in i det svenska samhället, samtidigt som det bidrar till en gemenskap där ungdomarna får träffa andra individer med skilda kulturella bakgrunder.

Sen tycker jag att sport överhuvudtaget är väldigt, väldigt bra att syssla med för att då kommer man in i samhället på ett helt annat sätt [...] (Informant 5).

[...] dels komma och göra någonting som man tycker är jätteroligt och träffa nya människor... det kan leda till jobbopportuniteter, det kan leda till gemenskap på ett annat sätt så jag tror det är en bra väg in i ... som man kan möta både andra nyanlända och andra... svenskar [...] (Informant 1).

Fyra av informanterna redogör för att delaktighet i idrottsföreningar har skapat ett socialt nätverk för de nyanlända och ensamkommande ungdomarna. Informant 5 beskriver att idrotten bidrar till nya värderingar och möjlighet att möta nya människor. Informant 4 framför att nyanlända får känna tillhörighet och informanten tror att många av de nyanlända inte har gjort det sedan de lämnade sitt land. Informant 3 beskriver att det har skapats mer gynnsamma relationer mellan nyanlända och svenskar som är ledare än för de som tränar tillsammans. Informanten menar att som ledare bildas ett kollegialt utbyte och det är många som umgås med varandra. Informant 1 framför att föreningslivet ger ett större socialt nätverk. Informanten beskriver också att det inte blev någon kompisnivå mellan de olika ungdomarna då de inte umgicks utanför träningarna.

Informant 1 framför att inom föreningen får ungdomarna använda svenska språket, vilket leder till att de nyanlända utökar ordförrådet, och genom att verka som tränare bidrar det till jobbopportuniteter. Informant 3 beskriver att för nyanlända ungdomar som arbetar som ledare, är det en bra plattform för att utveckla svenskan. I och med att det finns möjlighet till

anställning som tränare i denna klubb blir det också ett bra extrajobb och föreningen försöker hålla jämn lön med bland annat McDonalds. Informant 1 framhäver också att föreningslivet bidrar med sociala förmågor och ett yttre socialt sammanhang. Även informant 3 menar på att deltagande inom föreningsliv är språkutvecklande för de nyanlända. Informant 4 framhäver betydelsen av att det skapar jobbmöjligheter i form av att nyanlända kan skriva detta i sitt CV.

Jag tror att framförallt att det här är en merit alltså det här är ju någonting de kan skriva i cv:t [...] varit med i en förening jag tror att de ger väldigt mycket för att jag tror att många, många eller nu vet jag inte [...] men att många arbetsgivare är så där, okej är du med i en förening så har du också de här tänket att det inte bara är jag, utan att man måste se till alla (informant 4).

Informanterna framhäver andra färdigheter som just idrotten kan bidra med. Informant 4 beskriver att det ger ungdomarna självförtroende och att ungdomarna växer som personer. Informant 3 menar även att ungdomarna kan gå ifrån träningen med känslan att de har utvecklats. Informant 2 påpekar att klubben är startad för att ge nyanlända möjlighet att delta i den aktuella sporten och att de kan vara nöjda med att ha lärt sig idrotten. Informant 5 beskriver att informanten har fått brev från familjehemsföräldrar, där ensamkommande ungdomar har blivit placerade, vilka skriver att det betyder mycket för ungdomarna.

[...] de har ju lärt sig spela [...] man kanske kan vara nöjd med det också, man kanske inte ska hela tiden... man kanske liksom också ska se sina begränsningar och tänka aja men vad fan (Informant 2).

[...] träningen i sig är givande, alltså [...] träning är ju extremt... vad ska man säga, det är så här direkt feedback, du vågade du [...] du kommer upp och bara yes jag vågade. Man kan lätt gå ifrån träningsstimmen med känslan av att jag har utvecklats liksom (Informant 3).

6.3.3 Förståelse för andra kulturer genom föreningslivet

Alla informanter beskriver hur det är att vara involverad i föreningar som innehar medlemmar med olika kulturella bakgrunder. Informant 4 framför att alla tränare i verksamheten har fått en större inblick i vad som händer i världen och att informanten har fått förståelse för olika kulturer. Informant 2 påpekar också att informanten har lärt sig om en specifik folkgrupps förhållanden och hur det samhället ser ut. Vidare beskriver informant 2 och 4 att de har fått inblick i hur de ensamkommande och nyanländas situation kan se ut i Sverige. Informant 2 framhäver även att informanten protesterade i valet 2018, då informanten känner många nyanlända ungdomar genom föreningen och ser vad de behöver gå igenom.

jag vet väldigt mycket mer om [...] förhållanden i [...] och jag vet mycket mer om hur liksom det [...] samhället fungerar... sen jag började med det här. Alltså det finns ju... så många saker som

man inte vet typ [...] (informant 2).

Ja alltså jag tänker dels så har det öppnats för hela alltså alla som, alla tränare framförallt i hela verksamheten har fått en liten inblick och bara oj vad händer i världen och det tycker jag är väldigt viktigt för de är många som kommer och är intresserade, alltså både tränare och aktiva som kommer och jaha men vad är det här och vad är det här (informant 4).

Informant 3 redogör för att informanten initialt hade fördomar kring hur det skulle vara att bedriva ett föreningsliv med nyanlända, men att dessa fördomar motbevisades. Informanten tar upp att informanten hade idéer om hur det skulle vara att lära ut idrott till personer som inte talar svenska, men kom istället tillbaka till kärnverksamheten.

[...] just de det här är ju [...] och det är det här vi håller på med och det är, alltså rörelseglädje och så där liksom (informant 3).

Informant 5 beskriver en stolthet över att tillhöra en klubb som innehar många olika kulturella bakgrunder och framhäver att det skulle vara tråkigt om klubben enbart hade svenska medlemmar. Informant 5 uttrycker glädje över att alla är öppna och mottagande, samt att det inte funnits någon specifik plan på hur föreningen ska integrera, utan det har varit tack vare duktiga ledare och deras engagemang. Vidare framhäver informanten att det lag som har blandat med svenska och nyanlända spelare, har blivit ett kompisgäng som umgås på fritiden, och ger exempel på att de lägger upp bilder på varandra på sociala medier och äter pizza tillsammans. Informanten menar att de troligtvis inte tänker på att de har olika kulturella bakgrunder.

Jag fick, fick liksom årsberättelsen också från tränaren [...] och han skrev verkligen att de har, att de har hittat varandra och fått vänner för livet liksom, i laget, vilket är skitkul (informant 5).

Både informant 1 och 4 framhäver att ungdomarna inom föreningen får lära känna nya människor som de annars inte hade träffat. Informant 4 påpekar även att föreningens tränare har fått insikt i att de kan hjälpa till på andra sätt än att skänka pengar till stora projekt.

7. Analys och diskussion

I detta avsnitt analyseras och diskuteras resultatet utifrån tidigare forskning samt den teoretiska utgångspunkten. Syftet med studien var att undersöka om ledare i idrottsföreningar, som deltar i Rädda Barnens projekt UngPåVäg, upplever att föreningslivet kan verka för integrering och inkludering av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar. Utifrån datainsamlingen skapades tre teman som speglar resultaten av studien utifrån syftet. Dessa teman belyser bland annat att projektet UngPåVäg har inverkan på integrering och att det föreligger olika förutsättningar som påverkar integration och inkludering för nyanlända i föreningslivet. Vidare belyses att föreningslivet utgör en funktion för integrering av nyanlända barn och ungdomar, dels genom att det skapas en kulturell förståelse för föreningsaktiva. Resultatet visar att inkluderingens omfattning kan vara mer eller mindre framträdande, beroende på vilket sätt föreningen arbetar med inkluderingsfrågor samt utifrån de nyanländas egna förutsättningar. Resultatet visar även att, trots att föreningarna är involverade i ett projekt med samma målsättning, så arbetar de på skilda vis med inkludering av nyanlända samt upplever olika hinder och möjligheter. En ny aspekt som framkommit är att ledarna inom dessa föreningar bidrar med sådant som har betydelse utöver sporten, till exempel hjälp med möbler till boende och hjälp med hur en hyra ska betalas.

7.1 Resultaten i relation till tidigare forskning samt teoretisk utgångspunkt

Den tidigare forskningen som sammanställts i denna studie, går att se i ljuset av teorin om etablerade och outsiders, då den tidigare forskningen belyser olika faktorer som gör det problematiskt för migranter att delta i föreningslivet, samt att deltagande inte per automatik innebär att individer med skilda kulturella bakgrunder inkluderas och integreras på ett önskvärt sätt. Bland annat menar Spaij (2013) att man ej bör överskatta effekten av att mixa individer med olika kulturella bakgrunder inom idrott, eftersom de förbindelser som uppstår mellan kulturgränserna tenderar att handla om sportaktiviteten och därmed inte överförs till andra områden. Interaktion hade en benägenhet att präglas av identitetsmarkörer i form av språk, religion, hudfärg och bakgrund. Krouwel m.fl. (2006) beskriver att sportaktiviteter verkar leda till att etniska skillnader och identiteter förstärks, samtidigt som deltagande i idrottsföreningar, där medlemmar var av samma kulturella bakgrund, kunde innebära ett skydd mot andra sociala arenor med spända förhållanden. Spaij (2015) påpekar att migranterna kan hindras i att känna tillhörighet i en sportklubb, då de kan bli tvungna att assimileras till den dominanta gruppens

språk, kultur, värderingar och beteende. Samtidigt så är inte den tidigare forskningen samstämmig. Theebom m.fl. (2012) påpekar att medlemmar som tillhörde mixade sportklubbar tenderade att få kunskap om olika kulturella grupper, ett ökat självförtroende samt möjlighet att interagera med andra. Den tidigare forskningen går att se utifrån det Elias och Scotson (1965/1999) redogör för, i form av att den etablerade gruppen innehar alla maktpositioner och de som inte anpassar sig efter den etablerade gruppens normer och värderingar utestängs från samhället. En maktfikuration skapas där den ena gruppen har mer makt än den andra och den andra gruppen underkastar sig denna makt eftersom de inte har resurser nog att ifrågasätta. Skvallret utgör en väsentlig del i vad som ökar gemenskapen inom den etablerade gruppen och genom skvallret kan den etablerade gruppen befästa att deras sätt att leva på är det rätta (Elias & Scotson 1965/1999). Detta kan ge en förklaring på att den dominerande gruppen som innehar maktresurserna inom idrottsföreningar kan påverka nya medlemmar till den grad att de anpassar sig efter de redan befästa normerna, som en del av den tidigare forskningen redogör för. Trots att teorin om etablerade och outsiders ej har använts i tidigare studier av detta slag, kan det argumenteras för att den kan verka som ett analysverktyg, i relation till resultaten i den tidigare forskningen som presenterats i denna studie.

Utifrån den teoretiska utgångspunkten går det även att föreslå att deltagande inom sportföreningar möjliggör tillgång till samhällets normer och skvallerprocesser, vilket leder till en viss integrering, då de nyanlända kan få tillträde till en del av samhällets arenor. Utifrån studiens resultat framkommer att deltagande i sport möjliggör integrering i samhället i och med att de nyanlända får lärdomar om svenska traditioner och normer. Detta kan kopplas tillbaka till den tidigare forskningen och studiens teoretiska utgångspunkt utifrån att de nyanlända barnen och ungdomarna får tillgång till skvallerprocesser och lärdomar om svenska normer och värderingar och blir därmed en del av det svenska samhället, i form av att de förväntas följa majoritetssamhällets normer. Spaaij belyser en viktig punkt, där Spaaij (2013) redogör för att om det ska handla om inkluderande sportarenor måste man förstå att det bör ske genom en tvåvägsprocess.

En del studier framhäver vikten av att inrätta specifika program för migranter med varierande kulturell och språklig bakgrund, för att skapa ett intresse för gruppen att delta (O'Driscoll m.fl., 2014). I likhet med vad O'Driscoll m.fl. (2014) beskriver, påvisar denna studies resultat att i de föreningar som är involverade i och aktivt samarbetar med UngPåVäg, har projektet bidragit med ökad kunskap genom utbildningar samt ett intresse från somliga nyanlända att delta i föreningsverksamhet. Studiens resultat påvisar även ett negativt utfall med specifika projekt, eftersom det kan leda till att de nyanlända och ensamkommande ungdomarna

blir stämplade och betraktas som speciella. Det har samtidigt funnits vissa informanter som påpekat hinder, då det inte alltid varit självklart vad projektet har inneburit eller ens funnits medvetenhet om deltagande i projektet samt att tid och engagemang enbart riktat sig till föreningen. Detta motsäger de studier i O'Driscoll m.fl:s forskning som påpekar vikten av specifika program, då det fortfarande finns ett deltagande trots varierande engagemang i det specifika projektet UngPåVäg.

Spaaij (2013) menar att för att forma sportarenor som är inkluderande gentemot personer med flyktingbakgrund, behövs förståelse för att det handlar om en tvåvägsprocess där både majoritetssamhället och de utlandsfödda behöver anpassa sig till varandra. Något som går i linje med Spaaijs resonemang är de resultat som framhäver att föreningsaktiva med skilda kulturella bakgrunder har tagit lärdom av varandra, i form av att de nyanlända har lärt sig om svenska samhället samtidigt som de med svensk bakgrund har fått kunskap om andra kulturer och en förståelse för nyanländas situation, vilket kan bidra till att forma mer inkluderande idrottsföreningar. Samtidigt är det tveksamt om utbytet medlemmarna emellan kan betraktas som en tvåvägsprocess, då det övervägande är de nyanlända ungdomarna som anpassar sig till majoritetssamhällets normer. Elias och Scotson (1965/1999) menar att de nyanlända som ej förhöll sig till de etablerades normer och värderingar blev utestängda ur samhället, på grund av att det var de etablerade som befann sig på maktpositionerna och hade resurserna att utestänga. Detta ger en förklaring på att det främst är majoritetssamhället, de etablerade i samhället, som de nyanlända ska anpassa sig efter. Kopplat till majoritetssamhället generellt belyser resultatet att de nyanlända lär sig om hur svenska samhället ser ut genom deltagande i idrottsföreningar, och har på det viset möjlighet att komma in i samhället bättre.

Studiens resultat visar dock att ledarna i idrottsföreningarna involverade i detta projekt, tar lärdom av nyanländas situation och de nyanlända lär sig av de svenska ledarna, vilket även kan tyda på en möjlighet att få tillgång till maktpositioner och skvallret med anpassning till varandra. Dock går detta enbart att uttala sig om utifrån dessa föreningar som även är involverade i ett projekt med kunskap om nyanlända ungdomars situation. Detta belyser att UngPåVäg kan bidra till att utjämna de maktskillnader Elias och Scotson (1965/1999) redogör för.

Spaaij (2015) menar att den minoritetsgrupp han studerade, kan hindras av den dominanta gruppen i sina möjligheter att få känna tillhörighet i multikulturella sportarenor i form av att de måste assimileras till den dominanta gruppens språk, kultur, beteende samt värderingar. Spaaij (2013) kom även fram till att "social mixing" inte borde överskattas inom organiserad sport, då interaktion med andra hade en tendens att präglas av identitetsmarkörer såsom samma språk,

religion, hudfärg och bakgrund. Spaaij (2013) fann även att när förbindelser skapades över kulturgränserna gällde det mestadels själva sportaktiviteten, och förbindelserna överfördes inte till andra livsområden. Utifrån resultatet går det att urskilja överensstämmande resultat med vad Spaaij beskriver om utmaningarna med interaktionen inom en multikulturell förening. En av föreningarna som tidigare mixat grupper med olika kulturella bakgrunder konstaterade att medlemmarna tenderade att interagera med de ungdomar med liknande kulturell bakgrund som de själva. Samtidigt beskriver en annan föreningsaktiv ledare att kulturella olikheter ej upplevts som något hinder för interaktion mellan de föreningsaktiva ungdomarna, då förbindelserna även innefattar att de umgås på fritiden. Detta kan förstås som att förbindelserna, i just detta lag, har överförts till andra livsområden, trots deras skilda identitetsmarkörer.

Theebom m.fl. (2012) fann i sin studie att medlemmar som tillhör etniska minoriteter i mixade sportklubbar, tenderade att i större utsträckning få kunskap om andra kulturella grupper, lära sig att interagera med andra samt att få ett bättre självförtroende. Bland etniska minoriteter som var hemmahörande i separata sportklubbar fann däremot Theebom m.fl. (2012) att individerna hade större benägenhet till att interagera med medlemmar och hjälpa varandra avseende sådant som ej var sportrelaterat. Spaaij (2012) menar att de sportklubbar som innehar medlemmar med samma etniska bakgrund inte bör anses arbeta emot social integrering, istället bidrar detta till ett bekvämt samt meningsfullt sätt att spendera sin fritid på. I likhet med vad Theebom m.fl. skriver påvisar studiens resultat att, inom de undersökta föreningarna där medlemmarna har olika etniska bakgrunder, leder deltagande till att ungdomarna får ett positivt utbyte av varandra. De positiva aspekterna utgörs av att de erhåller kunskap av varandra, i somliga fall bidrar föreningslivet till ett ökat självförtroende och att de nyanlända ungdomarna får kännedom om det svenska samhället. Resultatet visar även att de nyanlända hjälper varandra på ett annat vis, än vad informanten upplever att de med svenskt ursprung gör. Det lyfts även att klubben med stor andel nyanlända medlemmar kanske inte bidrar så mycket på en integrationsnivå, men föreningslivet ger de nyanlända någonting ändå, då de får lära sig sporten, vilket skulle kunna betraktas, i enlighet med vad Spaaij (2012) beskriver, som ett meningsfullt sätt tillbringa sin fritid på.

Vidare så framkommer det, utifrån resultatet i denna studie, att flera ledare upplever att föreningslivet gör det enklare för nyanlända att komma in i samhället, genom att de får lära sig om svenska normer, det svenska språket samt att det bidrar till ökade jobbmöjligheter. Detta ligger i linje med Ekholm och Dahlstedt (2017) som menar att, inom det projekt de studerade, lärde sig deltagarna svenska normer men att de existerande gränserna fortfarande fanns kvar. Om de existerande gränserna fortfarande finns kvar i övriga samhället för de nyanlända

ungdomarna inom dessa föreningar, är inte någonting som framgår utifrån underlaget i denna studie. En av informanterna framhäver dock att när en av deras spelare gick till ett annat lag var spelaren snart tillbaka i föreningen, på grund av att den andra klubben inte var så bra på inkluderingsfrågor. Detta kan eventuellt förklaras med vad Krouwel m.fl. (2006) belyser, nämligen att en förening med personer med samma etniska bakgrund blir en tillflyktsort när andra sociala arenor har spända förhållanden. Det går även att se utifrån vad Elias och Scotson (1965/1999) beskriver om den maktfiguration som skapas när en grupp anser sig vara bättre än den andra, vilket också leder till att den gruppen med makt kan tvinga den andra gruppen att acceptera dessa förhållanden. Mot bakgrund av informantens beskrivning, kan det vara så att den nyanlända blev utestängd från det andra laget och därmed kom tillbaka till ursprungsklubben. Delar av resultatet gör det även möjligt att betrakta föreningslivet som att det kan utjämna den maktfiguration som Elias och Scotson (1965/1999) redogör för. Detta genom att resultatet delvis belyser att de föreningsaktiva tar lärdom av varandra och de nyanlända får individuella insatser utöver idrotten samt att det skapas en gemenskap. En informant påpekar att gemenskapen blivit bättre sedan samarbetet med UngPåVäg. Många av informanterna beskriver även att föreningslivet bidrar till att de nyanlända kommer in i samhället bättre och bidrar till jobbmöjligheter.

O'Driscoll m.fl. (2014) synliggör olika faktorer som påverkar deltagande och av de som har positiv inverkan är individens självförtroende, individens självuppskattade förmåga, familjemedlemmar och vänner som är engagerade och kan betraktas som förebilder, individuell motivation samt kulturell påverkan. Negativa faktorer är känslor av utmattning, isolering, ett antal barriärer, kostnader, geografisk isolering, säkerhet, tidsbrist, andras beteenden, att vara obekant med lokalsamhället och tillgång till information, vilket sammankopplas med språkkunskaper (O'Driscoll m.fl., 2014). Utifrån resultatet i aktuell studie går det att urskilja de intervjuade idrottsledarnas reflektioner kring detta. Det framställs bland annat problematik för tjejer att ta sig till föreningen på grund av att de ej får gå ut på kvällarna, men också en annan kulturell påverkan för vissa tjejer i form av vilka kläder som är okej att ha på sig. En form av isolering framkommer också, då en informant hävdar att de som behöver delta förmodligen inte är de som kommer, utan de som deltar är de som har det någorlunda bra, vilket skulle kunna gå att koppla till de positiva faktorerna som påverkar deltagande. En del informanter beskriver att de har kontakt med skolor, vilket visar att de ger information på en plats där alla kan få tillgång till den samt att det är viktigt att det finns samma förutsättningar för alla och de belyser vikten i att gå tillbaka till kärnverksamheten. Flera informanter beskriver att avståndet till träningen kan vara problematiskt samt vilket boende de nyanlända ungdomarna hamnar på kan påverka

deltagande, vilket blir en form av geografisk isolering. Andra faktorer som belyses i resultatet är familjesituation och ekonomi, även språkkunskaper samt vilket mottagande de nyanlända får när de kommer till Sverige, vilka går att se som positiva respektive negativa faktorer, då dessa kan vara barriärer för deltagande, samtidigt belyser resultatet bland annat föreningarnas förmåga att utveckla språkkunskaper hos de nyanlända. O'Driscoll m.fl. (2014) menar att alla de faktorer som är framträdande, och som påverkar deltagande inom sport för migranter med varierande kulturell och språklig bakgrund, behöver tas i beaktande av personer som är involverade i föreningssport, om intentionen är att arbeta med denna grupp. Utifrån vad informanterna har berättat, är det många som har reflekterat kring dessa frågor samt att UngPåVäg har gett kunskap och information som hjälper till. Bland annat har UngPåVäg pratat om utvisningsbeslut, potentiell problematik samt bidragit med kunskap till de nyanlända. En informant framhäver dock att resurser inte finns för att arbeta med inkluderingsfrågor och att styrande organ borde ha tydligare riktlinjer, vilket även det blir en barriär för en inkluderande idrottsverksamhet.

Elias och Scotson (1965/1999) framhäver att de nyinflyttade inte fick ta del av skvallerprocesserna och blev därmed utestängda, skvallret skapade en sammanhållning för de redan etablerade då de hade bekanta att skvallra med. Utifrån vad majoriteten av informanterna berättat, framfördes att de nyanlända tar del av svenska normer, lär sig språket, blir inkluderade i verksamheten samt integreras i samhället bättre. Informanterna beskriver även att det skapas en gemenskap. Detta går att förstå som att föreningslivet ger tillgång till skvallerprocesser och att de nyanlända på ett gynnsammare sätt kan bli etablerade i samhället. Resultatet visar också att de flesta av dessa ledare bidrar med insatser utöver sporten, såsom att visa hur en räkning betalas, bistå med hjälp i asylprocesser samt att bidra med lärdomar om Sverige. UngPåVäg bidrar även med utbildningar om till exempel hur man hjälper personer vid utvisningsbeslut. Detta visar att föreningslivet kan vara en väg från att vara exkluderad i sitt nya samhälle till att bli inkluderad, genom att få tillgång till information om Sverige och hur samhället ser ut, samt en gemenskap som ger tillgång till de skvallerprocesser som Elias och Scotson (1965/1999) beskriver.

7.2 Avslutande sammanfattning

Mot bakgrund av resultatet framkommer att samtliga informanter utom en, anser att deltagande i idrottsföreningar bidrar till att de nyanlända på ett fördelaktigt vis etablerar sig i samhället. Deltagande möjliggör tillägnande av kunskap om svenska normer, samtidigt som det bidrar till

jobb­möj­ligheter och nya be­kants­ka­per. Den in­formant som stäl­ler sig mer tveksam till om delaktighet i före­nings­livet bidrar till gynnsamma in­kluderings­effekter för de före­nings­aktiva un­domarna, verkar inom en förening som till största del innehar nyan­lända medlemmar i laget, och up­plev­sen är att det inte föreligger de re­surser som be­hövs för att kunna be­driva ett in­kluderings­arbete. De in­formanter som be­skriver att deras förening aktivt sa­marbetar med UngPåVäg är även de som menar att före­nings­livet möj­liggör in­tegrering av nyan­lända och ensamkommande barn och un­domar, vilket kan tyda på att det är viktigt att in­rätta specifika program, i enlighet med vad O’Driscoll m.fl. (2014) menar, för att uppnå in­kluderings­effekt inom idrotts­föreningar. Samtidigt redogör tre av in­formanterna för att föreningarna har be­drivit in­kluderings­arbete redan innan sa­marbetet med UngPåVäg på­börjades, vilket gör det pro­blematis­kt att fast­ställa hur stor inverkan projektet har haft kopplat till in­kluder­ing.

Några av in­formanten aktua­liserar även hinder med UngPåVäg, bland annat att det är få av de ensamkommande som har blivit tränare inom föreningarna samt att det kan uppfattas som att de nyan­lända blir in­kluderade i verksamheten på grund av att de be­traktas som speciella och där­med deltar på andra villkor. Somliga hävdar att det blir ett mer fördelaktigt utbyte kulturen emellan för de som blir tränare i föreningarna. Utifrån vad som fram­kommit verkar in­kluderings­möj­ligheter vara beroende av hur föreningen arbetar med in­kluder­ing samt vilka re­surser som finns att tillgå inom föreningen. Samtidigt fram­kommer att de föreningar som har kontakt med UngPåVäg upplever relativt stor in­kluderings­effekt. UngPåVäg bidrar även med kunskap och en plattform för att kunna vidareutveckla in­kluderings­arbetet. Oavsett står det klart att majoriteten av in­formanterna upplever att idrott och före­nings­verksamhet kan utgöra en be­tydande funktion för in­tegrering och in­kluder­ing av nyan­lända och ensamkommande barn och un­domar.

En annan fram­trädande del i resultatet är att ledarna hjälper de nyan­lända un­domarna utöver idrotten, vilket kan skapa ett bättre välbefinnande för dem. Detta tyder på att före­nings­livet har betydelse för dessa un­domar, inte enbart i in­kluderings­hänseende. På grund av det be­gränsade urvalet går det ej att uttala sig generellt, men utifrån svaren som fram­kommit, tenderar föreningarna in­volverade i UngPåVäg att bidra till en viss form av in­tegration för de nyan­lända un­domarna, även om det inte bidrar till en full in­tegration och möj­lighet till att få tillgång till alla sociala arenor. Ibland kanske det enbart handlar om en tillflyktsort, som den tidigare forskningen redogör för. Samtidigt bidrar det till en arena där möj­lighet finns att lära sig mer om det svenska samhället och hjälp i hur andra sociala arenor fungerar, som en trygghet utöver myndighets­personal.

Resultatet belyser att före­nings­livet är betydelsefullt för dessa nyan­lända och

ensamkommande barn och ungdomar, även om resurser inte alltid finns och integrationen inte alltid är helt framträdande då det finns en del hinder för dessa ungdomars möjlighet till deltagande. Denna studie visar att föreningslivet gör en stor insats för att dessa barn och ungdomar ska få känna sig välkomna och känna ett välbefinnande. Föreningslivet bidrar med en plattform, där olika kulturella grupper möts och tar lärdom av varandra, även om den största delen handlar om hur vi gör i Sverige.

Detta lyfts nu som en relevant fråga för socialt arbete och eventuellt någonting att studera vidare inom detta område, nämligen hur det sociala arbetet inom myndighetsform skulle kunna samarbeta med bland annat föreningslivet, för det kan inte vara meningen att idrottsledare ska behöva lära sig juridik och agera asylrättsjurister, hjälpa till med boende samt pengar till möbler, då deras kunskap ej ligger inom det området. Det sociala arbetet måste kunna göra mer för att det även ska finnas en trygghet för dessa barn och ungdomar.

8. Källförteckning

Al-Baldawi, R. (2017). *Familjen i exil; flyktingfamiljer i en interkulturell och psykosocial kontext*. Lund: studentlitteratur AB.

Backman, J. (2016). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.

Darvishpour, M. & Westin, C. (2015). Maktperspektiv på etniska relationer. I M. Darvishpour & C. Westin (Red.), *Migration och etnicitet: Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*, (2:a upplagan, s. 15–42). Lund: Studentlitteratur AB.

Ekholm, D., & Dahlstedt, M. (2017). Football for inclusion: Examining the pedagogic rationalities and the technologies of solidarity of a sports-based intervention in Sweden. *Social Inclusion*, 5 (2), 232–240. doi:10.17645/si.v5i2.839.

Elias, N. & Scotson, J. (1965/1999). *Etablerade och outsiders*. Lund: Arkiv förlag.

Krouwel, A., Boonstra, N., Duyvendak, J. W., & Veldboer, L. (2006). A good sport? Research into the capacity of recreational sport to integrate Dutch minorities. *International Review for the Sociology of Sport*, 41 (2), 165–18. doi:10.1177/1012690206075419.

O’Driscoll, T., Banting, L. K., Borkoles, E., Ejme, R., & Polman, R. (2014). A systematic literature review of sport and physical activity participation in culturally and linguistically diverse (CALD) migrant populations. *Journal of immigrant and minority health*, 16 (3), 515-530. doi:10.1007/s10903-013-9857-x.

Riksidrottsförbundet (2017). *Idrott för nyanlända*. [elektronisk resurs]. Hämtad den 14 december 2018 från <https://www.rf.se/Inkluderandeidrott/idrottfornyanlanda/>

Spaaij, R. (2012). Beyond the playing field: Experiences of sport, social capital and integration among Somalis in Australia. *Ethnic and Racial Studies*, 35 (9), 1519-1538.

doi:10.1080/01419870.2011.592205.

Spaaij, R. (2013). Cultural diversity in community sport: An ethnographic inquiry of somali australians' experiences. *Sport Management Review*, 16 (1), 29-40. doi: 10.1016/j.smr.2012.06.003.

Spaaij, R. (2015). Refugee, youth, belonging and community sport. *Leisure studies*, 34 (3), 303-308. doi: 10.1080/02614367.2014.893006.

Spracklen, K., Long, J., & Hylton, K. (2015). Leisure opportunities and new migrant communities: Challenging the contribution of sport. *Leisure Studies*, 34 (1), 114-129. doi:10.1080/02614367.2014.939989.

Theebom, M., Schailée, H., & Nols, Z. (2012). Social capital development among ethnic minorities in mixed and separate sport clubs. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4 (1), 1–21. doi: 10.1080/19406940.2011.627359.

Westin, C. (2015). Om etnicitet, mångfald och makt. I M. Darvishpour & C. Westin (Red.), *Migration och etnicitet: Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. (2:a upplagan, s. 45–74). Lund: Studentlitteratur AB.

Bilaga 1

Information om intervjuundersökning beträffande projektet UngPåVäg

Du tillfrågas härmed om deltagande i denna undersökning då du är en av de föreningsaktiva ledarna som är involverad i projektet UngPåVäg. Syftet med studien är att undersöka vad man som föreningsaktiv har för upplevelse av UngPåVäg och vilken betydelse denna typ av inkluderings- och integreringsarbete kan ha utifrån olika perspektiv. Studiematerialet kommer sedan ligga till grund för vår examensuppsats på socionomprogrammet. Som blivande socionomer är integration ett viktigt ämne, vilket också är anledningen till att vi valt att intressera oss för hur initiativ inom föreningslivet kan vara ett komplement till andra typer av inkluderingsinsatser inom socialt arbete.

Eftersom du som aktiv ledare i föreningslivet har värdefull information om projektets funktion inom föreningslivet, är du en av de åtta ledare som vi har förhoppningar om att få möjlighet att intervjuas.

Urvalet och kontaktuppgifterna till de vi vänder oss till har skett i samråd med Rädda Barnens projektledare för UngPåVäg. Intervjuerna kommer ta ca 60 minuter och vi har möjlighet att träffas där det passar bäst för dig. Intervjuerna planeras att ske v. 48-49. Fördelar med denna undersökning är att du som respondent kan ge dina perspektiv och upplevelser av hur inkludering/integration sker i föreningslivet, Något som sedan kommer sammanställas till resultat som också kan vara nyttiga för framtida projekt. Det kommer vid intresse finnas möjlighet att ta del av de sammanställda resultaten och den slutgiltiga uppsatsen.

Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering. I uppsatsen kommer du att vara helt anonym, varken ditt namn eller din förening kommer att nämnas. Information som skulle kunna röja din identitet kommer att avidentifieras. Inspelat material kommer att behandlas konfidentiellt med största respekt och raderas så fort vår undersökning blivit godkänd. Det är enbart vi som genomför intervjun, handledare samt examinator som kommer att ha tillgång till det inspelade intervjumaterialet. Det inspelade materialet kommer enbart att användas för detta syfte. Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Högskolan Dalarna som sedan också blir publicerad som en studentuppsats, delar av materialet kan också komma att användas i Rädda Barnens rapporter samt i vetenskapliga rapporter.

Vi som genomför denna undersökning heter Rebecca Dahl och Josefine Gillström och arbetet sker under handledning av Daniel Broman i samarbete med Rädda Barnen.

Ytterligare upplysningar lämnas av nedanstående ansvariga:

Falun, November 2018

Josefine Gillström, Student

Daniel Broman, Fil Dr Psykologi

Rebecca Dahl, Student

Bilaga 2

Intervjuguide examensarbete

Inledande frågor

Kan du berätta lite om dig själv...

- Hur länge har du varit aktiv i föreningen?
- Vilken roll har du i föreningen?
- Hur länge har du/ er förening varit involverad i projektet UngPåVäg? På vilket sätt är ni involverade?
- Hur kom du/ er förening i kontakt med UngPåVäg?

Föreningslivet och UngPåVägs betydelse för integration

1. Vad var dina tankar om att bli en del av projektet och arbeta med inkluderingsfrågor?
  - Blev det som du tänkte eller annorlunda?
2. Arbetade ni med integrering/inkludering i er förening innan projektet?
  - På vilket sätt?
  - Hur arbetar ni nu?
  - Upplever du någon skillnad sedan ni blev en del av projektet?
3. Vill du beskriva din uppfattning om projektet Ung på vägs betydelse för....
  - Dig som ledare?
  - Din förening?
  - Föreningsaktiva ungdomar?
4. Hur upplever du att de nyanlända påverkas av eran förening/föreningslivet?
  - Språkmässigt
  - Färdigheter/förmågor
  - Socialt nätverk
  - Samhällsnormer
5. Hur ser kontakten/relationen ut mellan de olika ungdomarna? (svenskar, nyanlända).
6. Hur uppfattas stödet till er i föreningen från projektet (Rädda barnen) gällande att inkludera nyanlända?
  - Vad skulle kunna göras bättre?

Hinder och möjligheter för integration

7. Hur är det att bedriva ett föreningsliv med medlemmar med olika kulturella bakgrunder?
  - utmaningar/problem/vinster/möjligheter.
8. Finns det olika förutsättningar som påverkar de nyanländas deltagande och möjlighet till inkludering?
  - exempelvis sociala och ekonomiska.
9. Finns det några oskrivna regler som de föreningsaktiva ungdomarna förväntas följa?
  - Vilka?
  - Hur tar de nyanlända till sig dessa oskrivna regler?
10. På vilket sätt har ni ledare, de föreningsaktiva ungdomarna och de nyanlända har tagit lärdom av varandra?
  - exempelvis värderingar, normer.

Inkludering och integration kopplat till majoritetssamhället

11. Upplever du att föreningslivet kan vara en del i att integrera nyanlända i samhället i stort?
  - På vilket sätt/ Varför inte?
  - Ge exempel/ fördjupa?
12. Arbetar ni med att värva fler nyanlända till er förening?
  - Hur/ varför inte?
13. Vad upplever du är viktigt att tänka på för att integrera/inkludera nyanlända i er förening?

Avslutande fråga

Är det något mer du vill tillägga som vi ej har täckt av med samtalet?

Bilaga 3

Samtyckesblankett

Härmed samtycker jag till att delta i intervjuundersökning beträffande projektet UngPåVäg. Jag har tagit del av undersökningens informationsbrev och är införstådd i vad ett deltagande innebär, det vill säga att deltagande är frivilligt och att jag har rätt att avbryta deltagande utan närmare motivering. Den information jag delger kommer att avidentifieras och sammanställas till resultat, vilka kommer att presenteras och publiceras i en studentuppsats vid Högskolan Dalarna. Delar av materialet kan också komma att användas i Rädda Barnens rapporter samt i vetenskapliga rapporter.

Datum :

Underskrift:

Bilaga 4

Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor

Projekttitel: Integrering och inkludering genom föreningslivet

Student/studenter: Josefine Gillström & Rebecca Dahl

Handledare: Daniel Broman

		Ja	Tveksamt	Nej
1	Kan frivilligheten att delta i studien ifrågasättas, d.v.s. innehåller studien t. ex barn, personer med nedsatt kognitiv förmåga, personer med psykiska funktionshinder samt personer i beroendeställning i förhållande till den som utför studien (ex. på personer i beroendeställning är patienter och elever)?			X
2	Innebär undersökningen att informerat samtycke inte kommer att inhämtas (d.v.s. forskningspersonerna kommer inte att få full information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?			X
3	Innebär undersökningen någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna?			X
4	Kan undersökningen påverka forskningspersonerna fysiskt eller psykiskt (t. ex väcka traumatiska minnen till liv)?			X
5	Används biologiskt material som kan härledas till en levande eller avliden människa (t. ex blodprov)?			X
6	Avser du att behandla känsliga personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i en struktur (till exempel ett register)? Med känsliga personuppgifter avses, enligt Personuppgiftslagen (PuL), uppgifter som berör hälsa eller sexualliv, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse samt medlemskap i fackförening?			X
7	Avser du att behandla personuppgifter som avser lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden, och som ingår i eller är avsedda att ingå i en struktur (till exempel ett register)?			X